

BRANSCHRAPPORT 2016

Fakta och utveckling för städ - och servicebranschen

Städföretagen
almea

BRANSCHRAPPORT 2016

Fakta och utveckling för städ - och servicebranschen

INNEHÅLL

Förord	5
Sammanfattning	7
1. Branschstatistik	8
1.1 Företagen i branschen	9
1.2 Branschens omsättning	10
1.3 Resultatutveckling	12
1.4 Avkastning	13
1.5 Marginaler	14
1.6 Soliditet	15
1.7 Kassalikviditet	15
1.8 Vinstprocent	16
1.9 Arbetskraftskostnad/omsättning	16
1.10 Nettoomsättning per anställd	17
1.11 Antal anställda	18
1.12 Arbetsställets sektortillhörighet samt anställdas utbildning och födelseregion	19
1.13 Åldersintervall	21
1.14 Nyregistrerade företag	21
2. Undersökning bland medlemsföretag samt sammanfattning	22
2.1 Konjunktur	23
2.2 Bidrag	24
2.3 RUTavdrag	25
2.4 Offentlig upphandling	27
2.5 Auktorisation	30
2.6 Prisutveckling	30
2.7 Personalstatistik	31
2.7.1 Sjukfrånvaro	31
2.7.2 Heltid/deltid	32
2.7.3 Yrkesutbildning	32
2.7.4 Nyanställda	33
2.7.5 Kompetensutveckling	33
2.8 Standarder	34
3. Facility Services	35
3.1 Omsättningsfördelning mellan olika servicetjänster	36
3.2 Var utförs tjänsterna?	37
3.3 Underentreprenörskap	37
3.4 Outsourcing inom offentlig sektor	38
3.5 Standardisering av Facility Management ...	38
4. Informationshämtning	39
4.1 Om undersökningen och definitioner	39
4.2 Om branschstatistiken	39
5. Kontaktuppgifter	39

FÖRORD

För nionde året i rad presenterar Almega Serviceföretagen en omfattande branschrapport för städ- och servicebranschen. Vi redogör för uppdaterad statistik och nyckeltal för Almega Serviceföretagens medlemsföretag och för branschen som helhet samt visar på viktiga trender och förändringar.

I denna rapport presenteras statistik från Svenskt Näringsliv, Soliditets Nordic Business Key, SCB, samt från Almegas lönestatistik. Vi följer upp branschens ekonomiska utveckling och har även i år ställt en del nya frågor i vår årliga medlemsundersökning till företagen angående, bland annat, anlitande av underentreprenör, auktorisation och påverkan på reducering av RUTavdraget för branschen.

Vi fortsätter med statistiken kring de anställda i branschen för att uppmärksamma villkoren och ge bakgrundsinformation om denna jobbskapande bransch. Vi redogör för frågor och statistik kring Facility services samt presenterar prisutvecklingen i rapporten.

Vi hoppas att rapporten skall vara till nytta för myndigheter, medlemsföretag och medlemsföretagens kunder.

Ari Kouvonen

Almega Serviceföretagen, november 2016

Almega Serviceföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisation för städ- och serviceföretag med 1204 medlemsföretag varav 841 är städ- och serviceföretag, 142 är saneringsföretag och 221 är Hemserviceföretag. (augusti 2015) Städ- och serviceföretag representerar 80 procent av antalet anställda och 84 procent av omsättningen i branschen. 150 företag är auktoriserade serviceföretag.

SAMMANFATTNING

Städ- och servicebranschen består av 2 638 aktiebolag med sammanlagt närmare 55 000 anställda och omsatte närmare 29 miljarder kronor år 2014/2015. Årets branschrapport visar att företagens omsättningsökning sjunker för första gången under de tolv senaste åren. Almega Serviceföretagens medlemsföretag har dock en fortsatt omsättningsökning, men inte i samma takt som under tidigare år. Nettoresultatet ökar för företagen efter att det har varit en negativ resultatutveckling under de fyra senaste åren.

Ännu större prispress och konkurrens bör vara orsaken till den negativa omsättningsminskningen. Statistik från SCB och vår företagsenkät visar att företagens kostnader fortsätter att öka mer än priserna på de tjänster som företagen levererar. Konkurrensen från oseriösa aktörer i branschen upplevs också som ett stort problem hos majoriteten av företagen. Upphandlingsvillkoren på städmarknaden förmår inte alltid att stänga ut oseriösa aktörer. Det är också en av förklaringarna till att majoriteten av företagen, för att förbättra lönsamheten, erbjuder kunderna närliggande tjänster som medför en mer rationell verksamhet och som kan utföras med samma personal. En utveckling som fortsätter enligt svaren i årets företagsenkät.

Andelen av Almegas medlemsföretag som väljer att delta i offentlig upphandling har i år minskat från 46,5 procent till 39,9 procent. Det är en minskning för andra året i rad (48,6 procent 2014). 17,1 procent av företagen deltar i stor omfattning medan 22,8 procent av företagen deltar i mindre omfattning i offentliga upphandlingar. Det är fortfarande alltför många företag som väljer att avstå från offentliga upphandlingar. Det råder fortfarande en enighet i branschen gällande den kritik som finns mot hur offentlig upphandling fungerar. Det är för stor fokus på priset och för dålig uppföljning av egna ställda krav. Det kan påvisas genom att företagens omsättning från offentlig marknad minskar med närmare fem procentenheter.

De privata aktörerna står för majoriteten av de anställda (65 procent) som arbetar med städ- och servicetjänster i Sverige. Den del av städ- och servicepersonalen som är anställda inom stat, kommun och landsting (inklusive offentligt ägda företag) har minskat med 20 procentenheter sedan 2005.

En klar majoritet av företagen har utökat sitt tjänsteutbud under de senaste tre åren och planerar också att utöka utbudet av tjänster kommande år. Det är också en av förklaringarna till att det blir allt vanligare att arbeta som underentreprenör. Fler företag än tidigare kallar sig för service- eller facilityföretag snarare än städföretag.

Städ- och servicebranschen är jobbskapande och antalet anställda har ökat med 16 % mellan åren 2005 - 2014. 49 procent av de som anställdes i branschen under föregående år kom från tidigare arbetslöshet. Många är födda utanför Sverige (över 50 procent) och en låg andel har en eftergymnasial utbildning (16 procent). Branschen är kvinnodominerad, 76 procent av de anställda är kvinnor. Inom offentlig sektor är motsvarande siffra 89 procent och hos privata aktiebolag 71 procent. Städyrket är det åttonde vanligaste kvinnoyrket i Sverige. I städ- och servicebranschen är över 30 procent av de verkställande direktörerna kvinnor. Det kan jämföras med övriga näringslivet där motsvarande siffra endast är 10 procent.

1. BRANSCHSTATISTIK

Branschen har vuxit vad gäller antal anställda, men omsättningen har minskat för första gången på de senaste 12 åren. Statistiken visar å andra sidan att lönsamheten för företagen ökar men att omsättningen per årsanställd minskar för Almega Serviceföretagens medlemmar. Rörelsemarginalen har dock ökat något för hela städ- och servicebranschen jämfört med föregående år.

Branschen består av 2 638 aktiebolag, 78,4 procent av dessa har 9 eller färre anställda. Bland de 55 000 anställda i branschen är åldersfördelningen jämn. Av de anställda är 76 procent kvinnor och 24 procent män inom privat sektor. Som jämförelse redovisas även siffror för Almega Serviceföretagen, som förutom städ- och serviceföretag även innefattar FM-företag, Hemserviceföretag och Saneringsföretag. Sammanlagt har Almega Serviceföretagen 1204 medlemsföretag, 841 är städ- och serviceföretag, 221 Hemserviceföretag och 142 är Saneringsföretag (augusti 2016). I denna rapport är inte Hemserviceföretag och Saneringsföretag medtagna. Städ- och serviceföretag representerar 84 procent av antalet anställda och 85 procent av omsättningen i branschen. Företagen erbjuder allt fler tjänster och allt fler upphandlare efterfrågar ett bredare tjänsteerbjudande.

Statistiken har inhämtats under juni och augusti år 2016 och motsvarar huvudsakligen brutna kalenderbokslut för 2014/15 samt kalenderårsbokslut för 2015.

Nedan redovisas branschens samt Almegas medlemsföretags utveckling i siffror och beskrivande figurer.

1.1 FÖRETAGEN I BRANSCHEN

De flesta företag i branschen är mikroföretag. 78,4 procent (2 068) har 9 anställda eller färre och endast 0,7 procent (19 företag) har fler än 250 anställda, se figur 1. Hos Almega Serviceföretagens medlemsföretag är samma siffra 2,3 procent. Antalet stora företag har sjunkit genom förvärv under det senaste åren. De stora företagen har alltså blivit färre men större. Antalet mikroföretag har ökat med 13 procent sedan förra året. Ökningen av antalet mikroföretag kan förklaras med ökningen av nystartade företag, Närmare 70 procent av branschens företag är från Stockholms län, region Västra Götaland och region Skåne. I Stockholms län finns det 1 111 företag som har städ- och serviceverksamhet.

Figur 1. Företagens storleksfördelning

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	2 638	100
1 - 9	2 068	78,4
10 - 49	464	17,6
50 - 249	87	3,3
250 +	19	0,7

Figur 1 b. Företagens storleksfördelning (Almegas medlemsföretag)

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	841	100
1 - 9	471	56,0
10 - 49	274	32,6
50 - 249	76	9,0
250 +	19	2,3

1.2 BRANSCHENS OMSÄTTNING

Den totala branschens omsättning minskar för första gången på 12 år och var närmare 28,7 miljarder kronor. Almegas medlemsföretag har dock haft en fortsatt omsättningsökning. För hela branschen blev det en omsättningsminskning med 207 miljoner kronor. Vid föregående period hade hela branschen en omsättningsökning på 1,3 miljarder kronor, se figur 2. Almegas medlemmar, omsatte 24,7 miljarder kronor under 2014/15, vilket motsvarar 86 procent av branschens omsättning. De stora företagen, med fler än 250 anställda, representerar 59 procent av branschomsättningen vilket är något lägre i jämförelse med föregående period. Avsaknaden av statistik från 335 nya företag påverkar branschens omsättningsökning negativt eftersom årsredovisningarna, vid rapportens skrivande, inte är tillgängliga.

Omsättningen för Almegas medlemmar 2014/15 var 24,7 miljarder kronor. Omsättningsökningen, 433 miljoner kronor, för Almegas medlemsföretag, är betydligt lägre än föregående period (1,7 miljarder kronor). Totalt omsätter Almega Serviceföretagens medlemmar (inklusive saneringsföretagen och hemserviceföretagen) 31 miljarder kronor.

Omsättningen per anställd i hela branschen ökade från 569 000 kronor 2013/14 till 571 000 kronor 2014/15. Almega Serviceföretagens medlemmar hade en högre omsättning per anställd, 605 000 kronor 2014/15 och 618 000 kronor 2013/14. Den högre omsättningen per anställd för Almegas medlemmar förklaras till stor del av att de flesta stora företagen finns med där. De erbjuder i större utsträckning andra typer av tjänster inom facility services med möjlighet att fler tjänster kan utföras med samma personal. Omsättningen per anställd för ett företag som i huvudsak bedriver städverksamhet är 484 000 tusen kronor.

Figur 2. Total omsättningsutveckling (Mkr)

Figur 3. Nettoomsättning 60 största städ- och FM bolag (Mkr)

Nr.	Företag	Tkr	Nr.	Företag	Tkr
1	ISS Facility Services AB	4 687 279	31	Belles Golv & Städ AB	67 542
2	Coor Service Management AB	3 872 508	32	Städgladen AB	66 310
3	Sodexo AB	3 447 555	33	PMI Clean AB	65 778
4	Compass Group AB	1 171 727	34	Fervent Cleaning Company AB	63 972
5	Allianceplus AB	721 660	35	Lamaro AB	58 492
6	Inspira AB	402 775	36	R:Ens Fastighetsservice AB	57 778
7	Förenade Service i Sverige AB	322 206	37	Winab Företagsservice AB	56 093
8	Sörmland Landstingsservice AB	274 964	38	Ultra Clean i Malmö AB	52 856
9	Nca Facility Services AB	223 594	39	Maries Puts & Städ AB	51 018
10	Miab/Nca Facility Services AB	222 398	40	Ds Facility Management AB	48 518
11	Bohus Städ Patric Svensson AB	204 577	41	Ed's Städfirma och Byggtjänst AB	48 251
12	Solreneriet AB	196 037	42	V-Städ AB	47 294
13	Norrlands Miljövård AB	193 624	43	Adlersons Fönsterputs & Städ AB	45 786
14	Lassila & Tikanoja Service AB	185 783	44	Städhuset i Stockholm AB	44 400
15	Rengörare Näslund AB	178 178	45	Städia AB	41 919
16	Västmanlands Städ & Flytt-Tjänst AB	164 494	46	Rahm's Fönsterputs & Städ AB	41 805
17	Service Compagniet Svenska AB	164 115	47	Excelencia AB	41 783
18	Mellansvenska Städ AB	153 715	48	Top Städ Service i Sverige AB	41 713
19	Skaraborgs Städ AB	146 840	49	Ren Extra AB	41 359
20	Hs Service och Support AB	128 569	50	SIMH AB	40 961
21	Hadesten Ren AB	105 252	51	ITRI SERVICE AB	40 045
22	Teknostäd AB	98 062	52	Serviceföretaget Pima AB	39 685
23	Sesab Service AB	94 385	53	Ekbergs Fönsterputs & Städ AB	39 390
24	Rimab Facility Service AB	87 229	54	Sydsvenska Städ AB	39 217
25	ADA Service Partner AB	79 269	55	Rent 08 AB	38 998
26	Ff - Fastighetsservice AB	75 376	56	Stockholm CC Service AB	38 659
27	Effekt Svenska AB	71 603	57	Kontorsstädning AB	38 276
28	ISKO AB	71 524	58	Exellent Skandinavien AB	37 415
29	Caretia Traffic Service AB	69 533	59	Tomina AB	37 147
30	Ts Lokalvård AB	67 739	60	XInt Allservice AB	36 733

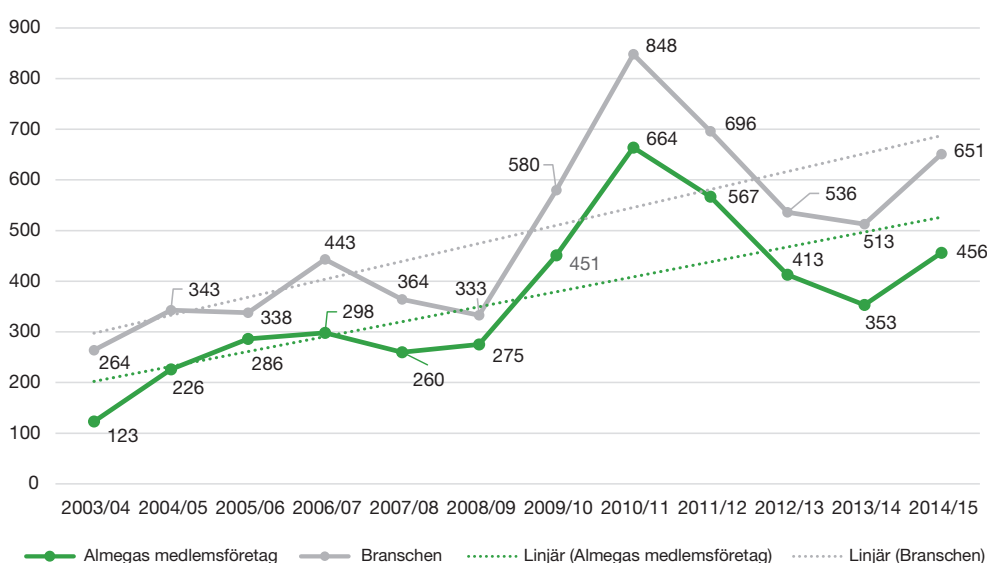
Baserat på den senaste tillgängliga årsredovisningen (uppgifter är hämtade augusti 2016)

1.3 RESULTATUTVECKLING

Branschens resultat är 21 procent högre jämfört med 2013/14 men 23 procent lägre jämfört med 2010/11, se figur 4. Branschens sammanlagda resultat var 651 miljoner kronor i jämförelse med 513 miljoner 2013/14. Det ger ett resultat per anställd på 11 850 kronor i jämförelse med 9 300 kronor 2013/14 och 10 000 kronor 2012/13. Almegas medlemmar representerar 70 procent av branschens samlade resultat, 456 miljoner kronor. Resultatet för Almegas medlemsföretag är 11 700 kronor per anställd vilket är 2 500 kronor högre än 2013/14.

Medianen för hela branschen var 2,3 procent och för Almegas medlemsföretag 1,8 procent.

Figur 4. Resultatutveckling (mkr). Årets resultat, efter skatt.²

Kvartilerna består av tre värden (Q1, median och Q3) som separerar ett sorterat datamaterial i fyra lika delar. En fjärdedel av observationerna är mindre än första kvartilen Q1 (**undre kvartilen**) och tre fjärdedelar är mindre än den tredje kvartilen Q3 (**övre kvartilen**). Den andra kvartilen är samma sak som **medianen** (md) – då två fjärdedelar är samma sak som hälften.

Båda kvartilvärdena och medianen har minskat för hela branschen. Almegas medlemsföretag har haft en ökning på kvartiler och median. Medianen ökade med 7,7 procentenheter och undre kvartilen med hela 43,7 procentenheter, se figur 5.

Figur 5. Årets resultat (tkr)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Årets resultat Övre kvartil	214	210	259	252	220	322	219	215
Årets resultat Median	58	61	115	70	63	83	63	58
Årets resultat Undre kvartil	0	0	4	3	1	1	3	0

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Årets resultat Övre kvartil	417	359	421	422	365	413	492	497
Årets resultat Median	99	102	128	114	123	120	132	143
Årets resultat Undre kvartil	5	5	16	11	7	9	9	16

² Anledningen till det låga resultatet 2012/13 – 2013/14 är koncernbidrag.

1.4 AVKASTNING

Avkastningen på eget kapital belyser företagets totala effektivitet genom att hänsyn tas till både rörelsen och hur denna är finansierad. Övre kvartilen och medianen har minskat för hela branschen, undre kvartilen är oförändrad. För Almegas medlemsföretag har övre kvartilen och medianen minskat något. Undre kvartilen har ökat något., se figur 6.

Figur 6. Avkastning på eget kapital (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Avkastning (EK) Övre kvartil	48,7	50,8	56,5	58,4	60,6	61,4	60,1	59,8
Avkastning (EK) Median	20,5	24,2	27	26,6	27,5	26,3	28,3	23,9
Avkastning (EK) Undre kvartil	0	0	0	0	0	-2,3	0	0

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Avkastning (EK) Övre kvartil	55,6	54	61,9	61,2	58,7	62,1	61,8	60,1
Avkastning (EK) Median	26,6	27,5	31,8	28,7	30,3	27,3	31,8	31,1
Avkastning (EK) Undre kvartil	0	0	1,6	0	1	3,1	2,6	2,9

*Avkastning på eget kapital anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/justerat eget kapital.*

Avkastning på totalt kapital visar hur effektivt företaget har utnyttjat sina totala tillgångar i sin rörelse. Avkastningen på totalt kapital har minskat något för branschen i båda kvartiler och medianen. Alla värden är i stort oförändrade för Almegas medlemsföretag, se figur 7.

Figur 7. Avkastning på totalt kapital (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Avkastning (EK) Övre kvartil	20,5	21,5	23,6	22,6	25,3	25,7	26,3	25,9
Avkastning (EK) Median	9	9,9	11,7	11,2	11,4	10,6	12,1	10,9
Avkastning (EK) Undre kvartil	0	0,6	1	1	0,3	-1,9	0,8	-0,6

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Avkastning (EK) Övre kvartil	20,5	20,8	22	19,9	21,1	21,4	21,9	22,1
Avkastning (EK) Median	9,6	10	11,8	11	10,6	9,3	11,5	11,5
Avkastning (EK) Undre kvartil	1,8	1,3	2,1	1,3	1,8	1,8	2	1,6

*Avkastning på eget kapital anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/justerat eget kapital.*

1.5 MARGINALER

Rörelsemarginalen visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Rörelsemarginalen i branschen har ökat i övre kvartilen och medianen, undre kvartilen har sjunkit något. Alla värden är i stort oförändrade för Almegas medlemsföretag, se figur 8.

Figur 8. Rörelsemarginal (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Rörelsemarginal Övre kvartil	8,8	9	10,6	10,6	10,8	10,6	10,9	11,1
Rörelsemarginal Median	3,6	3,6	4,6	4,5	4,5	3,8	4,2	4,4
Rörelsemarginal Undre kvartil	0	0,3	0,5	0,3	0	0	0,2	0

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Rörelsemarginal Övre kvartil	7,8	7,8	9,2	8,5	8,4	8,4	8,6	8,7
Rörelsemarginal Median	3,7	3,4	4,4	4,1	3,8	3,2	4	4
Rörelsemarginal Undre kvartil	0,5	0,3	0,7	0,4	0,5	0,3	0,5	0,5

*Rörelsemarginal anges i procent och beräknas som justerat rörelseresultat * 100/nettoomsättning.*

Nettomarginalen visar bidraget per omsättningskrona efter att samtliga rörelsekostnader samt räntekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka skatten samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Nettomarginalen är i stort oförändrad för branschen och Almegas medlemsföretag.

Figur 9. Nettomarginal (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Nettomarginal Övre kvartil	7,9	6,7	9,6	9,1	9,5	10,6	7,9	8,4
Nettomarginal Median	3,2	2,3	3,8	3,9	3,8	4	3	3,2
Nettomarginal Undre kvartil	0,2	0,1	0	0	0	0,1	0,1	0,1

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Nettomarginal Övre kvartil	7,3	7,3	8,1	8,2	8,2	8,3	6,5	6,5
Nettomarginal Median	2,1	3,4	3,6	3,9	4,1	3,3	2,9	2,6
Nettomarginal Undre kvartil	0,1	0,4	0,7	0,2	0,3	0,7	0,2	0,3

*Nettomarginal anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/nettoomsättning.*

1.6 SOLIDITET

Soliditeten visar i vilken grad som de totala tillgångarna (balansomslutningen) under företagets hittillsvarande verksamhet har kunnat finansieras med eget kapital. Generellt kan sägas att företagen i branschen har en god soliditet. Det är vanligt att ha soliditetsmål på cirka 30-40 procent. Närmare 60 procent av branschens företag har en soliditet över 30 procent.

Soliditeten är bra för både branschen och Almegas medlemsföretag. Värden har inte förändrats nämnvärt under de senaste åren för branschen. För Almegas medlemsföretag har båda kvartilerna ökat något men medianen har sjunkit något. För hela branschen har alla värden ökat, se figur 10.

Figur 10. Soliditet (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Soliditet Övre kvartil	54,6	53,7	54,1	54,4	55,5	55,2	57	61,8
Soliditet Median	36,3	35,5	37,8	37,7	38	42,4	39,8	41,2
Soliditet Undre kvartil	19,5	20,1	21,8	21,4	20,7	21,1	20,9	23

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Soliditet Övre kvartil	46,6	45,9	47,3	45,8	44,8	47	49	50,5
Soliditet Median	30,4	30,8	32,1	31,8	31,8	32,5	34,2	34,1
Soliditet Undre kvartil	17,9	17,5	18,3	18,5	17,4	17	17,3	19,3

Soliditet anges i procent och beräknas som $\text{justerat eget kapital} * 100 / \text{totalt kapital}$.

1.7 KASSALIKVIDITET

Kassalikviditet är en indikator på företagens betalningsberedskap. Det visar kassalikviditetens förhållande på balansdagen och ger på så vis endast en ögonblicksbild. En kassalikviditet över 100 indikerar att företaget kan betala sina kortsiktiga skulder direkt.

Kassalikviditeten har ökat i båda kvartiler för branschen, medianen är i stort oförändrad. För Almegas medlemsföretag har båda kvartiler ökat, medianen har minskat något. Kassalikviditeten är god i branschen. Alla kvartilvärden och medianen ligger över 100.

Figur 11. Kassalikviditet (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Kassalikviditet Övre kvartil	200,6	209,2	210	212,8	223	227,7	223,7	247,1
Kassalikviditet Median	145	141,4	148,1	149,3	152,4	156,8	157,9	156,1
Kassalikviditet Undre kvartil	105,7	106,3	110,2	110,3	111,5	111,6	111,8	112,3

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Kassalikviditet Övre kvartil	174,3	179	183	181,8	177,6	182,8	190,2	195,1
Kassalikviditet Median	129,3	128,7	135,5	134,3	135,4	136,5	140,1	138,3
Kassalikviditet Undre kvartil	100,3	103,7	108	105,8	105,2	103,7	105,9	106,6

Kassalikviditet anges i procent och beräknas som $(\text{summa omsättningstillgångar} - \text{varulager mm})$

** $100 / \text{summa kortfristiga skulder}$.*

1.8 VINSTPROCENT

Vinstprocent visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts och finansiella intäkter lagts till. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatter samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Vinstprocent är oförändrad för både bransch och Almegas medlemsföretag.

Figur 12. Vinstprocent (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Vinstprocent Övre kvartil	9,1	9,3	10,8	10,7	11,1	10,8	11,2	11
Vinstprocent Median	3,7	3,7	4,6	4,5	4,6	4,1	4,3	4,1
Vinstprocent Undre kvartil	0	0,2	0,3	0,3	0,1	-0,8	0,3	0

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Vinstprocent Övre kvartil	7,8	8,1	9	8,5	8	8,7	8,9	9
Vinstprocent Median	3,7	3,6	4,5	3,5	3,9	3,4	4,2	4,2
Vinstprocent Undre kvartil	0,5	0,4	0,7	0,5	0,5	0,7	0,6	0,7

*Vinstprocent anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/nettoomsättning.*

1.9 ARBETSKRAFTSKOSTNAD/OMSÄTTNING

Ett av de mer intressanta nyckeltalen i branschen är arbetskraftskostnad/omsättning. Precis som i flera andra tjänstenärningar utgör arbetskraften den största kostnaden för företagen. I en personalintensiv bransch, som denna, utgör ofta arbetskraftskostnaden över 70 procent av ett företags omsättning om företaget inte använder underentreprenörer eller bedriver andra verksamheter utöver städning.

Underentreprenörer är dock vanligt förekommande, 45,5 procent av företagen använder underentreprenörer. Det är en ökning på 9,2 procentenheter. Detta och utvecklingen av mindre arbetskraftsintensiva kringtjänster är några av förklaringarna till varför medianen för arbetskraftskostnaden/omsättning är förhållandevis låg.

För både branschen och Almegas medlemsföretag har i stort alla värden ökat något. För Almegas medlemsföretag är undre kvartilen oförändrad, se figur 13.

Den genomsnittliga årslönekostnaden per anställd (omfattar både kollektivanställda och tjänstemän) i branschen är 372 000 kronor, en ökning med 22 000 kronor jämfört med föregående år. Motsvarande siffra för Almegas medlemsföretag är 389 000 kronor.

Figur 13. Arbetskraftskostnad/omsättning (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	66,1	66,2	66,4	70,2	75,9	78,2	79,1	79,6
Arbetskraftskostnad/oms Median	53,9	52,6	52,8	55,1	62,7	64,9	68,1	69
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	35,8	35,9	34,4	37,9	44,2	41	48,3	49,2

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	69,8	70,8	70,8	75,5	77,1	78,6	79,1	79,9
Arbetskraftskostnad/oms Median	59	59,6	58,9	65	66,3	68,4	70,8	71,5
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	41,1	42,7	44,1	47	50,9	50,6	57,4	57,4

1.10 NETTOOMSÄTTNING PER ANSTÄLLD

Nettoomsättning per anställd är ett ofta använt mått på hur effektivt företaget utnyttjar personalresurserna. Den påverkas också av förändringar i produktionsprocessen. Nettoomsättningen per anställd är oförändrad för branschen. För Almegas medlemsföretag minskar nettoomsättningen per anställd för andra året i rad. Den genomsnittliga årliga nettoomsättningen per anställd i branschen är 571 000 kronor och för Almegas medlemsföretag är den 605 000 kronor, se figur 14. Den minskade nettoomsättningen per anställd det senaste året kan ha samband med olika arbetsmarknadsåtgärder, exempelvis lönebidrag samt även ökad prispress. Omsättningen per anställd för ett företag som bedriver i huvudsak städverksamhet är 484 000 tusen kronor.

Som jämförelse kan nämnas att nettoomsättningen per anställd i saneringsbranschen är över 1,1 miljoner kronor. Nettoomsättningen per anställd där är alltså betydligt högre jämfört med städ- och servicebranschen.

Figur 14. Nettoomsättning per anställd

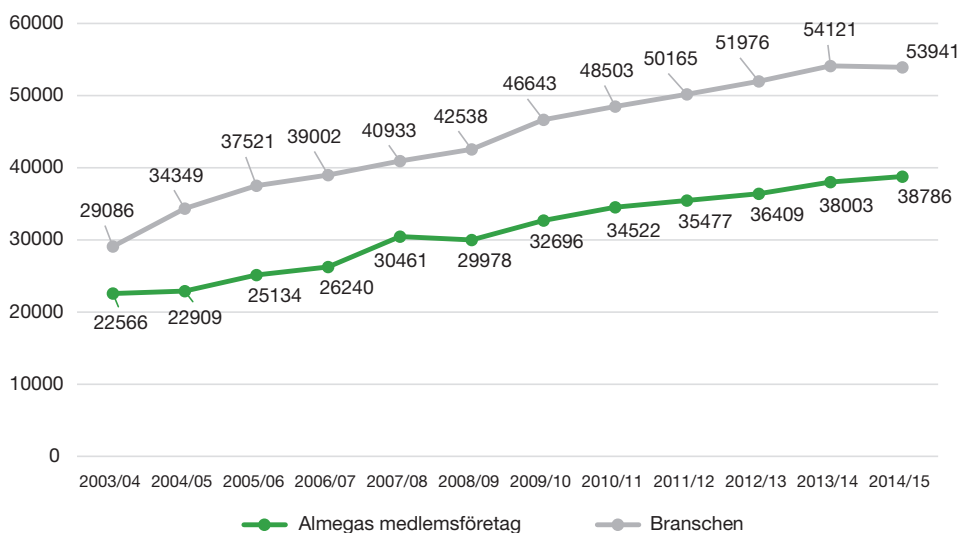
Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Oms/anst (tkr)	558	575	581	591	593	594	569	571

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Oms/anst (tkr)	569	600	597	608	621	625	618	605

1.11 ANTAL ANSTÄLLDA

Det totala antalet anställda inom branschen minskar men ökar för Almega Serviceföretagens medlemmar[1]. Branschen sysselsätter närmare 54 000[2] personer, en minskning med drygt 180 personer. Almegas medlemsföretag sysselsätter 38 786 personer jämfört med 38 003 året innan, se figur 15. En stor del av den totala ökningen i branschen ligger hos Almegas stora och mellanstora medlemsföretag.

Figur 15. Utveckling av antal anställda

Figur 16. Rangordning av företag – antal anställda

Nr.	Företag	Tkr	Nr.	Företag	Tkr
1	ISS Facility Services AB	7 509	31	Sydsvenska Städ AB	130
2	Sodexo AB	4 832	32	Winab Företagsservice AB	126
3	Coor Service Management AB	3 016	33	Adlersons Fönsterputs & Städ AB	124
4	Allianceplus AB	1 235	34	Ultra Clean i Malmö AB	123
5	Compass Group AB	1 215	35	Ts Lokalvård AB	121
6	Förenade Service i Sverige AB	957	36	ISKO AB	118
7	Lassila & Tikanoja Service AB	545	37	Effekt Svenska AB	112
8	Inspira AB	528	38	Ren Extra AB	108
9	Miab/Nca Facility Services AB	505	39	Städhuset i Stockholm AB	106
10	Nca Facility Services AB	434	40	Serviceföretaget Pima AB	99
11	Norrlands Miljövård AB	418	41	Caretia Traffic Service AB	96
12	Rengörare Näslund AB	415	42	L&T Östgöta Städ AB	95
13	Bohus Städ Patric Svensson AB	360	43	Ff - Fastighetsservice AB	94
14	Västmanlands Städ & Flytt-Tjänst AB	360	44	Miljöpalatset AB	94
15	Sörmland Landstingsservice AB	350	45	ITRI SERVICE AB	93
16	Skaraborgs Städ AB	342	46	Allservice Hemtrivsel i Norr AB	93
17	Solreneriet AB	339	47	Kontorstädning AB	91
18	Mellansvenska Städ AB	305	48	Lamaro AB	87
19	Teknostäd AB	241	49	Xint Allservice AB	87
20	Hs Service och Support AB	209	50	SIMH AB	86
21	ADA Service Partner AB	168	51	Ekbergs Fönsterputs & Städ AB	86
22	Sesab Service AB	167	52	Mälarö Städservice AB	85
23	Belles Golv & Städ AB	148	53	Städtjänst Värmland AB	85
24	V-Städ AB	145	54	Stockholm CC Service AB	81
25	Städgladen AB	144	55	Exellent Skandinavien AB	81
26	Hadesten Ren AB	135	56	Städbolaget i Göteborg AB	81
27	Fervent Cleaning Company AB	133	57	Top Städ Service i Sverige AB	80
28	Rent 08 AB	133	58	Städarna Sverige AB	80
29	PMI Clean AB	132	59	Rfs Fordonssupport AB	79
30	Maries Puts & Städ AB	132	60	Comparative AB	76

Baserat på den senaste tillgängliga årsredovisningen (uppgifter är hämtade augusti 2016)

1.12 ARBETSSTÄLLETS SEKTORSTILLHÖRIGHET SAMT ANSTÄLLDAS UTBILDNING OCH FÖDELSEREGION

SCB redovisar bland annat statistik över anställdas arbetsställen, utbildningsnivåer och de anställdas födelseregion för hela sysselsättningsgruppen. Under de två senaste åren har vi kompletterat statistiken med siffror från företag som har anställda med funktionsnedsättning i sin städverksamhet och som inte redovisas under samma yrkeskod.

Från och med 2014 redovisar SCB yrkesuppgifter efter den reviderade standarden för svensk yrkesklassificering 2012 (SSYK 2012). SSYK 2012 ersätter den tidigare versionen, SSYK96. Detta betyder att jämförelser mellan 2014 och tidigare år inte är helt jämförbara. Det kan även vara förklaringen till att antal anställda inom städyrket har minskat något, 69 081 anställda, samt anställda med funktionsnedsättning som arbetar med städverksamhet (5809), totalt 74 890 anställda, se figur 17.

De anställda inom privata sektorn har ökat med över 16 000 mellan 2005 och 2014, medan de inom stat, kommun och landsting (inklusive offentligt ägda företag) minskat med närmare 5 000* personer.

Figur 17. Arbetsställets sektorstillhörighet

Arbetsställets sektortillhörighet	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Förändring 2005-2014
Aktiebolag ej offentligt ägda	33 116	36 358	37 419	39 208	39 130	41 522	43 396	46 500	46 823	44 723	11 607
*Primär kommunal förvaltning	15 365	15 050	14 543	14 794	13 765	13 302	12 784	12 447	12 167	11 873	-3 492
Företag som bedriver verksamhet med funktionsnedsatta										5 809	
*Landsting	4 650	4 524	4 306	4 051	3 896	3 656	3 562	3 499	3 451	3 402	-1 248
Övriga företag, ej offentligt ägda	2 190	2 429	2 579	2 685	2 741	3 139	3 119	3 215	2 782	2 305	115
Övriga organisationer	2 807	2 979	2 875	2 859	2 685	2 783	2 705	2 932	2 813	2 564	-243
*Kommunalt ägda företag och organisationer	1 440	1 841	1 918	2 006	1 841	1 986	2 054	2 224	2 383	2 249	809
*Statlig förvaltning	1 871	1 821	1 732	1 592	1 470	1 474	1 501	1 423	1 445	1 280	-591
*Statligt ägda företag och organisationer	1 017	773	620	456	468	458	622	809	819	674	-343
*Statliga affärsverk	104	96	89	66	58	15	12	11	11	9	-95
*Övriga offentliga institutioner	6	7	7	7	4	2	3	4	4	2	-4

Figur 18 nedan visar antal anställda i branschen och deras olika utbildningsnivåer. 16 procent av de anställda har en eftergymnasial utbildning. Figuren omfattar inte anställda med funktionsnedsättning som arbetar med städverksamhet.

Figur 18. Anställdas utbildningsnivå

De anställdas utbildningsnivå	2010	%	2011	%	2012	%	2014	%
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	9 492	14%	9 272	13%	9 244	13%	8 454	12%
Förgymnasial utbildning, 9 (10) år	14 197	21%	14 444	20%	14 377	20%	12 907	19%
Gymnasial utbildning, högst 2 år	19 411	28%	19 540	28%	19 893	27%	18 539	27%
Gymnasial utbildning, 3 år	15 112	22%	15 892	23%	17 219	24%	16 700	24%
Eftergymnasial utbildning, mindre än 3 år	5 068	7%	5 462	8%	6 240	9%	6 372	9%
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer	3 704	5%	4 134	6%	4 646	6%	4 708	7%
Forskarutbildning	46	0,1%	45	0,1%	51	0,1%	48	0,1%
Uppgift om utbildningsnivå saknas	1 307	2%	1 269	2%	1 394	2%	1 333	2%
Antal	68 337		69 758		73 064		69 061	

Städ- och servicebranschen är en av de mest mångkulturella branscherna i Sverige. Uppgifter från SCB år 2014 visar att över 50 procent av de anställda i branschen är födda i ett annat land än Sverige, vilket är en ökning med 7 procentenheter jämfört med 2011, se figur 19.

FIGUR 19. Födelseregion

Födelseregion	Kvinnor	Män	Totalt 2014	Andel %	Totalt 2013	Totalt 2012	Totalt 2011
Sverige	28 291	5 745	34 036	49,27%	36 466	38 605	38 664
Europa exkl. Norden	10 912	3 521	14 433	20,89%	14 193	14 058	13 187
Asien	7 681	2 943	10 624	15,38%	10 290	10 624	9 254
Afrika	2 131	2 577	4 708	6,82%	4 460	4 340	3 959
Sydamerika	1 728	1 282	3 010	4,36%	3 128	3 291	3 231
Norden exkl. Sverige	1 492	194	1 686	2,44%	2 008	2 216	2 453
Nord och Mellanamerika	315	238	553	0,80%	544	552	534
Okänt födelseland	11	8	19	0,03%	19	22	22
Oceanien	8	4	12	0,02%	14	16	16

1.13 ÅLDERSINTERVALL.

Enligt SCB arbetade 69 081 personer med städtjänster i Sverige under 2014 (yrkeskod 9111).

I jämförelse med SCB:s statistik gällande städ- och servicepersonal för anställda inom både privat och offentlig sektor så finns det några tydliga skillnader. Hos offentliga verksamheter är en betydligt högre andel mellan 50 och 64 år jämfört med privata företag, 47 procent för offentlig sektor jämfört med 32 procent för privata företag, se figur 20. Det är betydligt större kvinnodominans hos offentliga verksamheter där 89 procent är kvinnor. Hos privata företag är andelen kvinnor 76 procent. Inom Landstinget är närmare 50 % mellan 50-64 år.

Figur 20. Åldersintervall

Åldersintervall	Offentliga verksamheter	Privata företag
16-24	7%	10%
25-29	6%	10%
30-34	6%	11%
35-39	9%	12%
40-44	11%	13%
45-49	14%	13%
50-64	47%	32%

1.14 NYREGISTRERADE FÖRETAG

Under en femårsperiod 2010 - 2015 registrerades det 1 551 nya företag i städ- och servicebranschen vilket är mer än dubbelt så många som mellan 2005 – 2009, 481 företag. Se figur 21.

Figur 21. Nyregistrerade företag

Registrerade företag 2005 - 2014	Antal
2005	86
2006	106
2007	133
2008	129
2009	113
2010	232
2011	293
2012	274
2013	234
2014	250
2015	268

2. UNDERSÖKNING BLAND MEDLEMSFÖRETAG SAMT SAMMANFATTNING

Enkätundersökningens resultat presenteras i denna del. Undersökningen har, under 2016, gått ut till Almegas medlemmar³. Årets undersökning visar att omsättningsutvecklingen fortsätter att öka för Almega Serviceföretagens medlemmar, 34 procent av företagen har ökat antalet anställda. Av de som nyrekryterats under det senaste året kom 48,9 procent från tidigare arbetslöshet (51,2 procent föregående år).

Konkurrensen upplevs av de flesta företagen som ökande med en ökad prispress som följd. Majoriteten av de tillfrågade företagen anser att de inte har kunnat höja priserna i samma takt som kostnaderna har ökat.

Offentlig upphandling är något som färre företag har valt att delta i. Andelen av Almegas medlemsföretag som väljer att delta i offentlig upphandling har i år minskat från 46,5 procent till 40 procent. Det är en minskning för andra året i rad (48,6 procent 2013). 17,1 procent av företagen deltar i stor omfattning medan 22,8 procent av företagen deltar i mindre omfattning. Det främsta problemet med offentlig upphandling är, enligt medlemsföretagen, att för stor vikt läggs vid priset. Det är också den vanligaste anledningen till att företag väljer att inte delta i offentlig upphandling. Företagens genomsnittliga andel av omsättningen 2014/15 från offentlig upphandling var i viktad form 29,2 procent. Motsvarande siffra under 2013/14 var 34,1 procent. Det är anmärkningsvärt att andelen av företagens omsättning som kommer från offentlig upphandling minskar för första gången.

Underentreprenörer anlitas av 45,5 procent av företagen vilket är en ökning med 9,5 procentenheter jämfört med föregående år.

RUTavdragets reducering⁴ kommer att ha stor påverkan på verksamheten anser 14 procent av företagen.

Sjukfrånvaron hos Almegas medlemsföretag har ökat från föregående år med 0,4 procentenheter, till 5,9 procent. Sjukfrånvaron är lägre för tjänstemän än för kollektivanställda. Som en intressant jämförelse kan nämnas att sjukfrånvaron i Norge är 8,4 procent i städ- och servicebranschen.

Kompetensutveckling för servicemedarbetare och arbetsledare måste öka anser majoriteten av företagen. Företagen anser också att kraven på yrkesutbildning i branschen har ökat de senaste två åren. 49,9 procent säger att de absolut kan se en ökning eller en viss ökning. Företagen anser att en regelbunden uppföljning och komplettering av utbildningen måste ske. Samtidigt ökar andelen anställda som genomgått någon av branschens yrkesutbildningar SRY, PRYL eller liknande, vilket ändå inte upplevs vara tillräckligt. En allmän uppfattning är att utveckling och genomförande av utbildning bör ske i branschorganisationens regi.

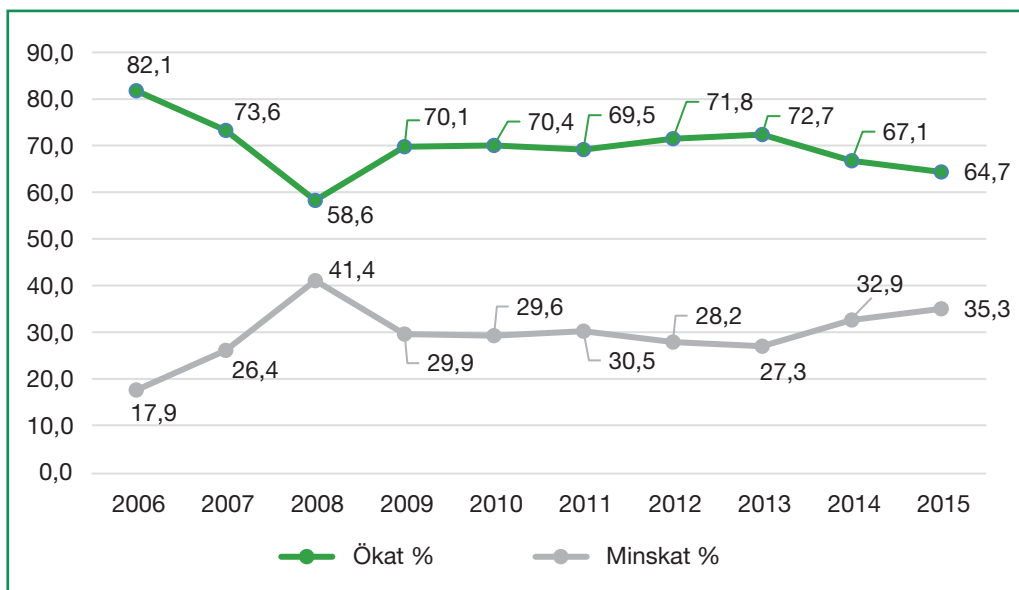
³ Städ- FM- Hemservice- och saneringsföretag

⁴ 2016-01-01

2.1 KONJUNKTUR

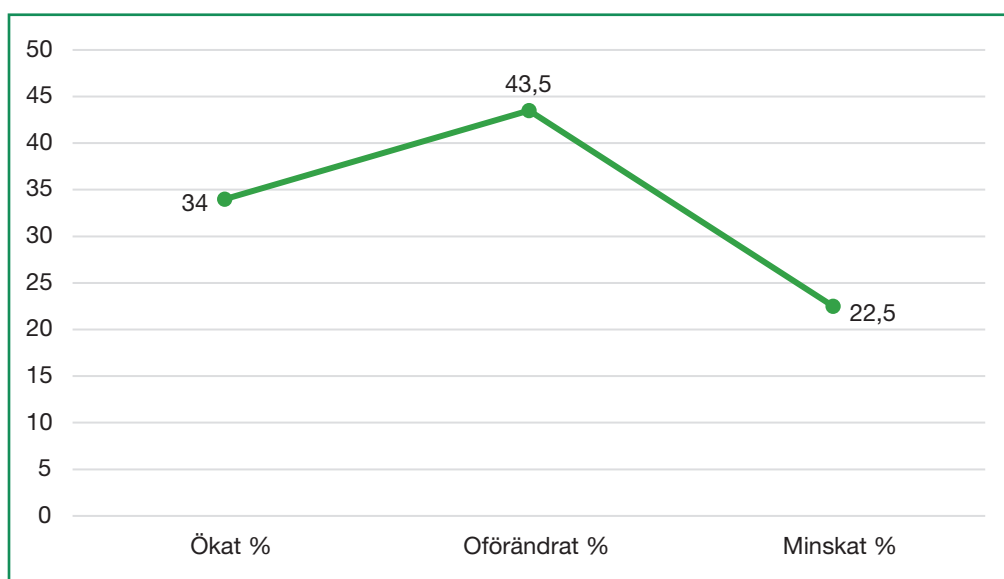
2016 års rapport visar att omsättningen minskar för hela branschen för första gången på 12 år. 64,7 procent av företagen har haft en omsättningsökning vilket är 2,4 procentenheter lägre jämfört med föregående år. 35,3 procent av företagen har haft negativ omsättningsutveckling. Antal företag som har haft omsättningsökning har minskat för andra året i rad, se figur 22.

Figur 22. Omsättningsutveckling (2007-2015)

Personalstyrkan har ökat för 34 procent av företagen (44 procent föregående år), se figur 23. Antalet årsanställda har ökat mest för de stora- och mellanstora företagen.

Figur 23. Personalstyrkans utveckling 2014-2015

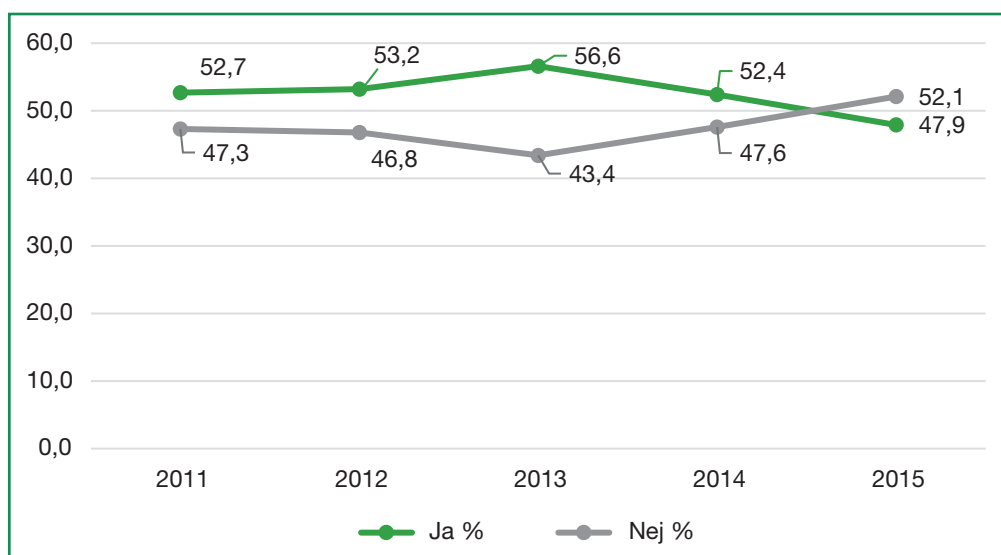
2.2 BIDRAG

“Vi som lägger pris utefter riktiga löner har inte en chans.”

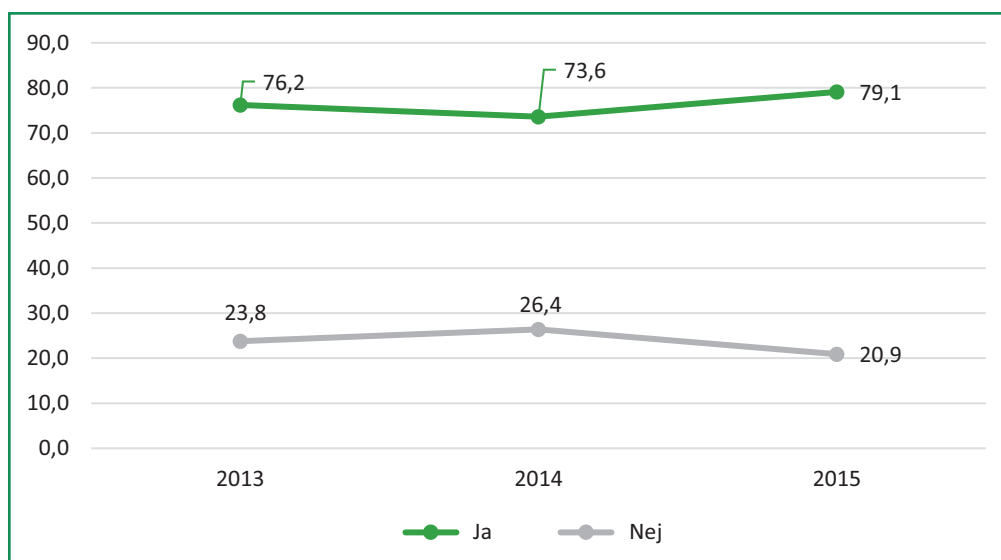
Det finns flera olika bidrag för företagen att söka från Arbetsförmedlingen vid nyanställningar. (Instegsjobb, lönebidrag, nystartsjobb, offentligt skyddat arbete, särskilt anställningsstöd, trygghetsanställning och utvecklingsanställning).

Enligt enkätsvaren är det 47,9 procent av företagen (52 procent föregående år) som har anställda med något av bidragen från arbetsförmedlingen, se figur 24. De flesta svarande anger att det är en relativt liten andel anställda med bidrag. Den är mindre än 6 procent av den totala personalstyrkan. Att bidragen påverkar och snedvrider konkurrensen vid upphandlingar, är en allmän åsikt bland medlemsföretagen, se figur 25.

Figur 24. Andel företag som har anställda med bidrag från Arbetsförmedlingen 2015

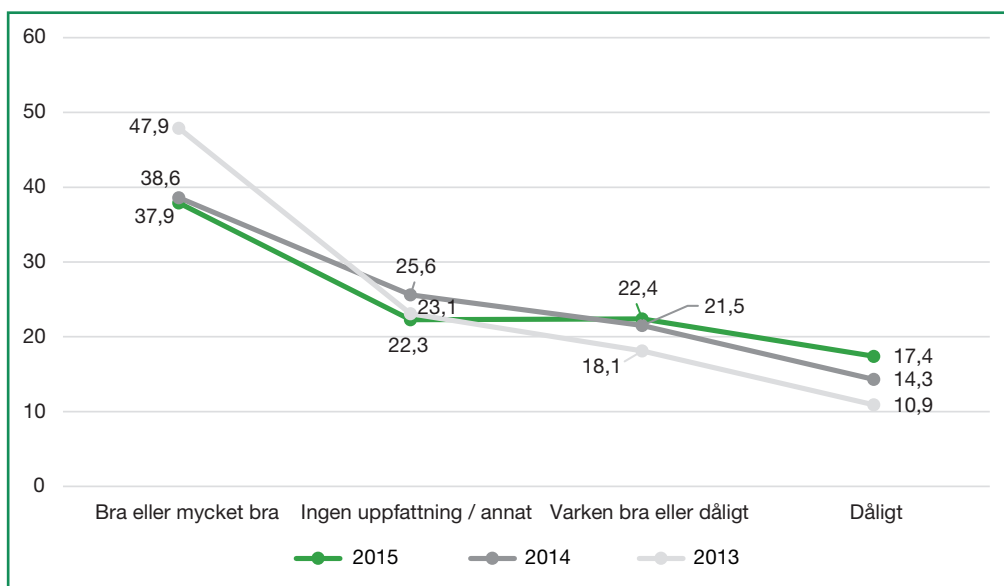
Figur 25. Har lönebidragen påverkan på konkurrensen?

37,9 procent av företagen anser att bidragen är bra eller mycket bra. Det är några procentenheter färre jämfört med föregående år. Se figur 26.

Flera av de svarande anser att det finns företag som har satt i system att nyttja bidrag för att vinna anbud genom att timpriset i många upphandlingar är lägre än vad nettolöne-kostnaden är för branschen. Man menar även att vissa aktörer har satt i system att utnyttja bidragen för att vinna kontrakt. Detta gör man utan att ta det arbetsgivaransvar det innebär, att ge det stöd till anställda med bidrag som de kan behöva.

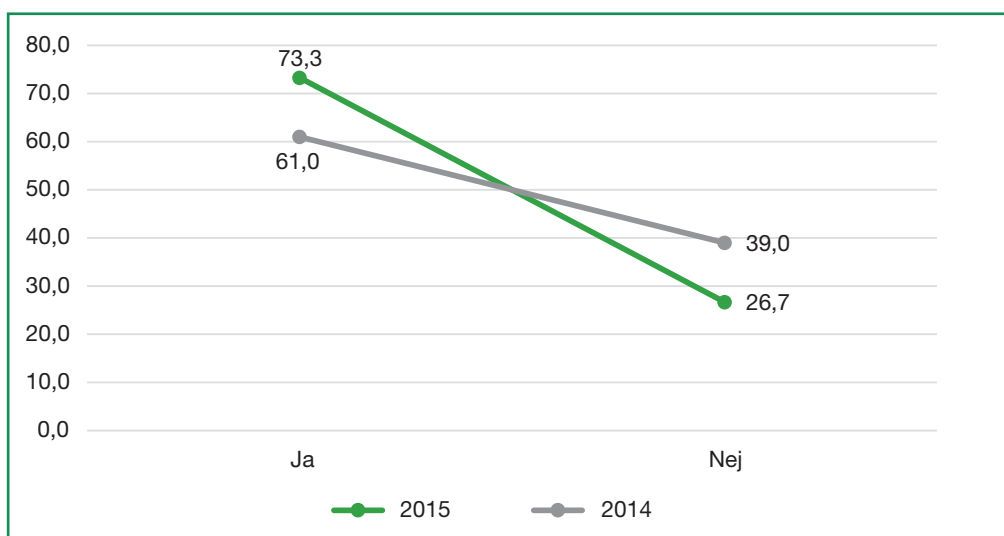
Figur 26. Vilket är ditt ställningstagande till de olika bidragen från arbetsförmedlingen?

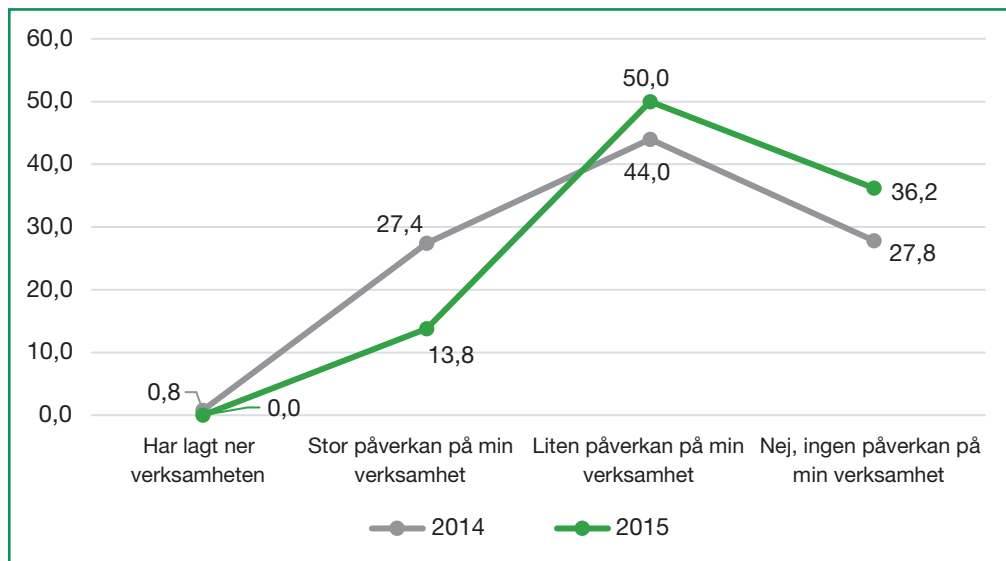

2.3 RUTAVDRAG

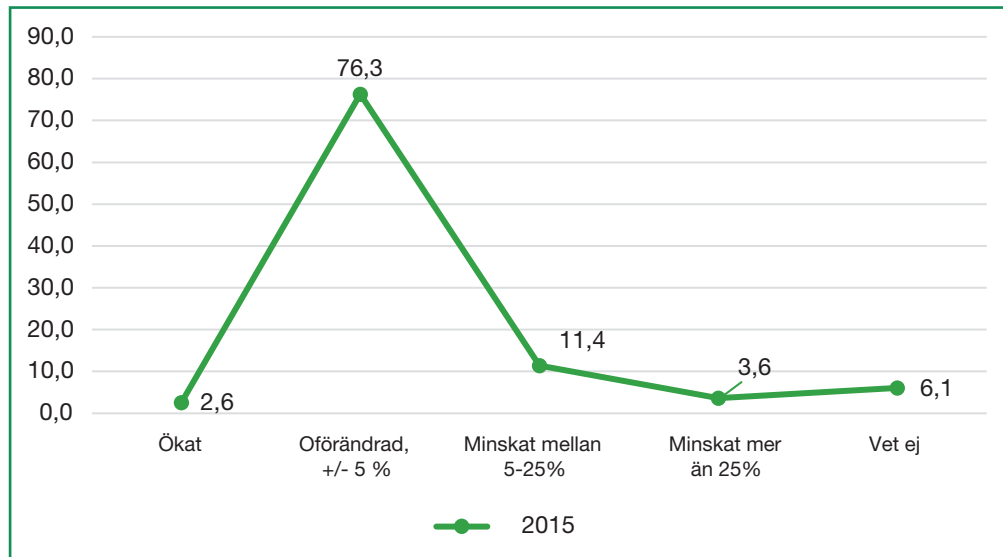
En stor del av Almegas medlemsföretag (73,3 procent, 616 företag) erbjuder hushållsnära tjänster, se figur 27. Närmare 14 procent av företagen anser att reduceringen av RUTavdraget har stor påverkan på verksamheten, se figur 28.

Figur 27. Andel företag som erbjuder hushållsnära tjänster (RUT)

Figur 28. Reducering av RUTavdraget

Reduceringen av RUTavdraget har ännu inte haft någon nämnvärd påverkan på personalstyrkan hos Almegas medlemsföretag. 76 procent av företagen svarar att det är oförändrat och hos 11,4 procent av företagen har personalstyrkan minskat med mellan 5 – 25 procentenheter.

Figur 29. Hur har personalstyrkan förändrats i och med reduktionen av RUT avdraget?

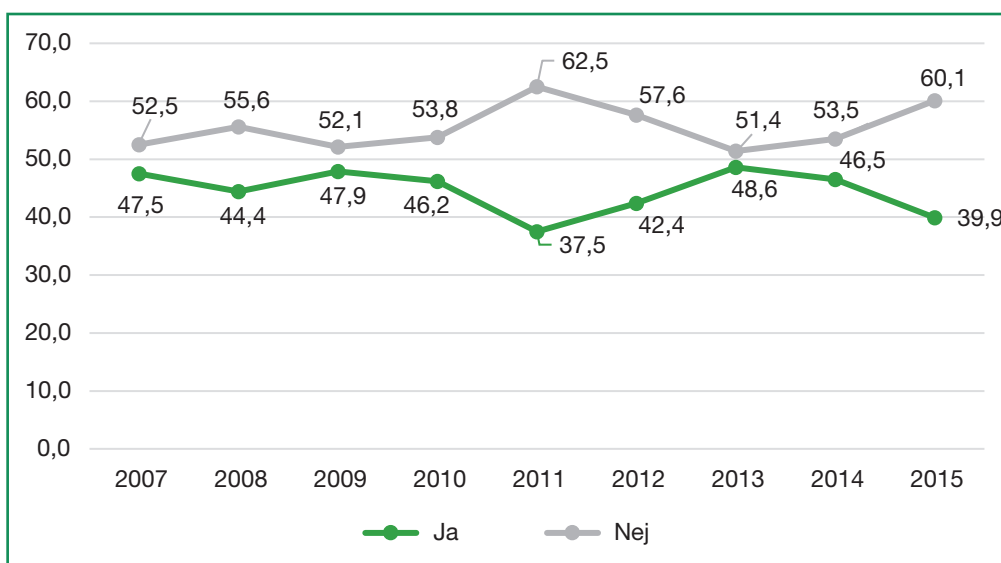
2.4 OFFENTLIG UPPHANDLING

Städbranschens värde⁵ på den offentliga marknaden uppgår till 4,8 miljarder kronor. 90 procent av de största leverantörerna till Stat, kommun och landsting är auktoriserade och medlemmar hos Almega. Företagens deltagande i offentliga upphandlingar minskar för andra året i rad. 60 procent av företagen deltar inte i offentliga upphandlingar. Det är en minskning med 6,5 procentenheter, se figur 30.

Företagens deltagande i offentlig upphandling

- Deltar i stor omfattning: 17,1 procent (15,4 procent vid föregående år)
- Deltar i liten omfattning: 22,8 procent (31,1 procent vid föregående år)
- Deltar inte i offentliga upphandlingar: 60 procent (53,5 procent vid föregående år)

Figur 30. Andel medlemsföretag som deltagit i offentlig upphandling

”10 procent av offentliga upphandlingar går till företag som inte är medlemmar hos en arbetsgivarorganisation”

Företagens genomsnittliga andel av omsättningen 2015 från offentlig upphandling var i viktad form 29,2 procent. Motsvarande siffra under 2014 var 34,1 procent vilket är en minskning med närmare 5 procentenheter. 10 procent av offentliga upphandlingar tilldelades företag som inte är medlemmar i en arbetsgivarorganisation vilket kan ha koppling till de låga marknadspriserna inom offentliga städupphandlingar. 98 procent av kommunala städupphandlingar tilldelades till företag som hade lägsta pris.

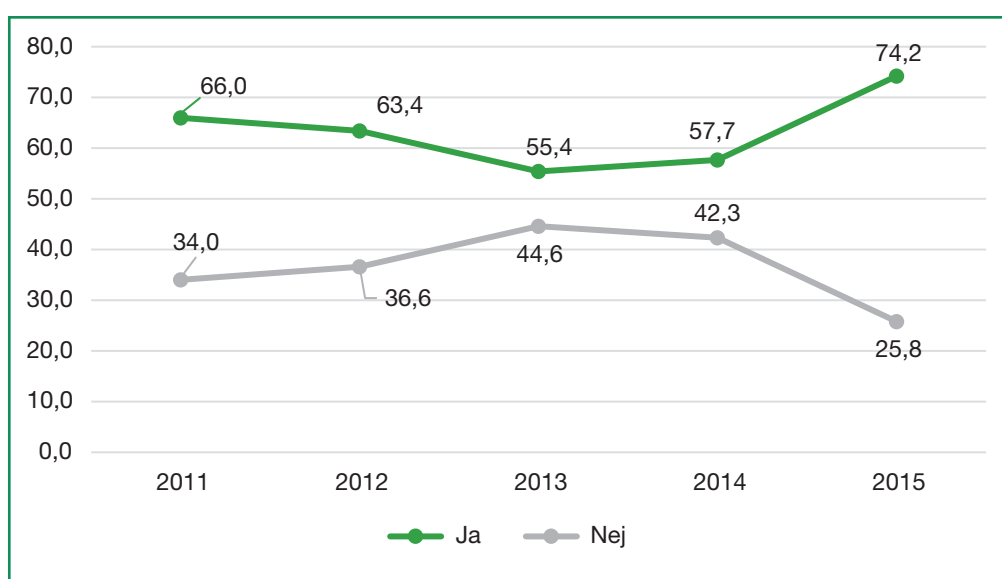
Anledningen till att en majoritet av företagen inte medverkade i offentlig upphandling under det senaste året är framförallt pridfokuseringen. Att allt för stort fokus läggs på lägsta pris är något som de flesta svarande företagen ser som en anledning till att inte delta. Andra anledningar till att företag inte deltar i offentlig upphandling är att de anser att processen är för komplicerad eller att de inte anser sig tillräckligt stora för uppdraget.

⁵ Källa DoubleCheck

”Under de senaste två åren har 74,2 procent av företagen deltagit i en offentlig upphandling där antaget anbud varit under 220 kr/timmen”

Att alltför stort fokus läggs på lägsta pris återspeglades också i svaren på frågan om vilka områden företagen ansåg vara problematiska vid offentlig upphandling. Under de senaste två åren har 74,2 procent (57,7 procent föregående år) av företagen som deltagit i offentlig upphandling erfarit att antaget anbud har legat under 220 kr per timme⁶, se figur 31. Andra områden som lyftes fram som problematiska var kunskapsbrist hos upphandlande enhet samt en dålig uppföljning av ställda krav. De tre främsta problemområdena kvarstår således från åren innan.

FIGUR 31. Deltagit i en offentlig upphandling, under de senaste två åren, där antaget anbud varit under 220 kr/timme

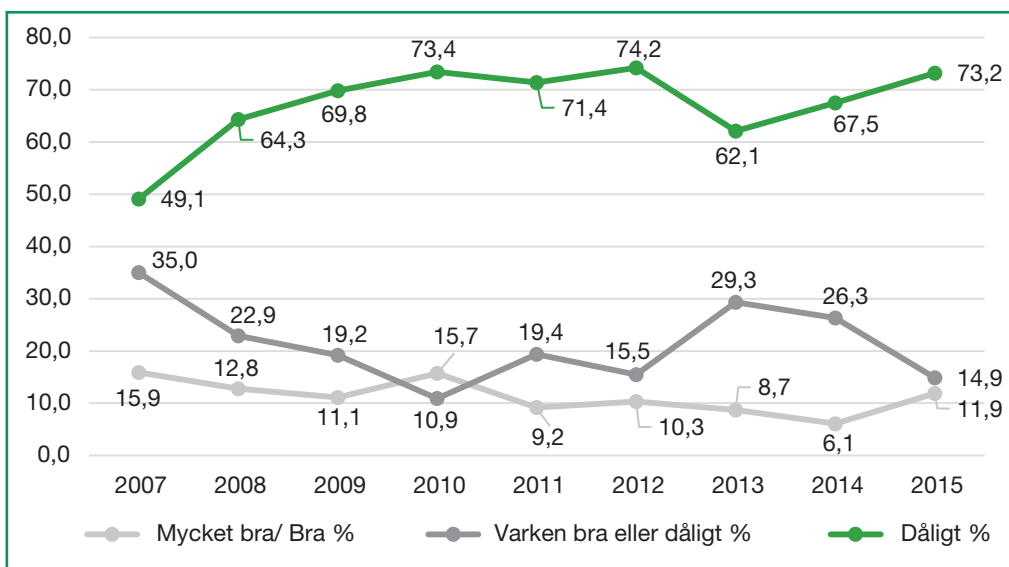

”Tokiga villkor, ensidiga villkor, ingen uppföljning, skall kraven tendera att öka”

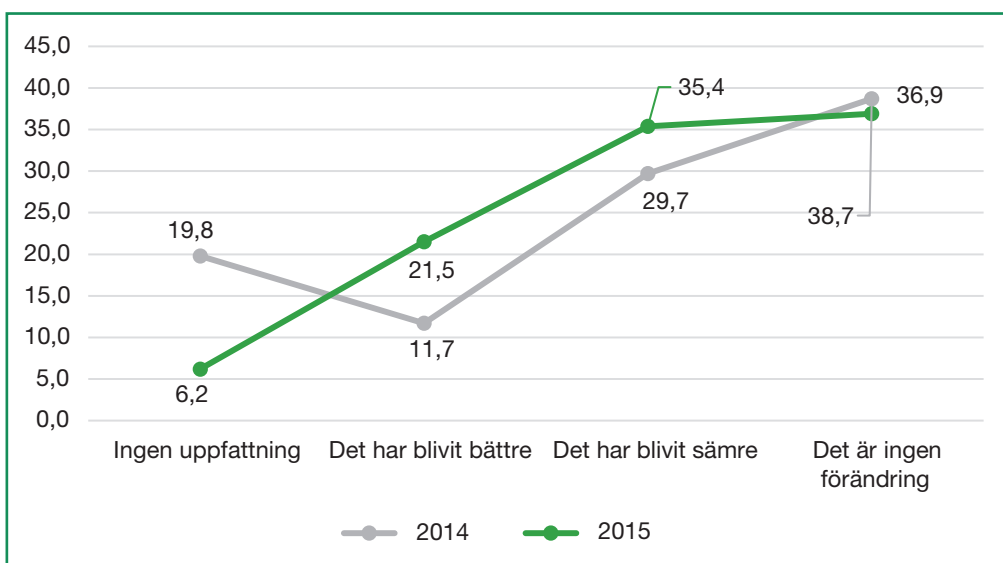
De offentliga upphandlarnas stora fokus på lägsta pris är den största anledningen till att företagen inte deltar i offentliga upphandlingar. Enligt Almega Serviceföretagens granskning av 1 700 offentliga städupphandlingar tilldelades 98 procent av upphandlingarna företaget med lägsta pris. Att processen upplevs vara för komplicerad samt att allt fler upphandlare ställer krav på företagsstorlek gillas inte av medlemsföretagen. Att ställa krav på företagsstorlek eller krav på referensuppdrag på en viss storlek kan missgynna konkurrensen. Att beställaren inte följer upp avtalet enligt de egna kraven kan innebära att uppdrag går till företag som inte levererar enligt beställarens anbudsförfrågan. Att ett allt större antal företag anger eget ointresse samt att man inte tror sig kunna matcha kraven kan bero på att processerna är mer komplicerade än de är på den privata sidan.

En stor andel av företagen anser att offentlig upphandling inte fungerar bra. Drygt 73,2 procent (67 procent föregående år) av medlemmarna är negativa till hur offentlig upphandling fungerar och endast 11,9 procent (6,1 procent föregående år) tycker att det fungerar bra eller mycket bra, se figur 32.

⁶ Timkostnaden för kollektivanställda enligt 2016 års kollektivavtal med Fastighetsanställdas Förbund & SEKO vid ingångslön var 201,44 kr (lön + semesterersättning + sociala kostnader + Fora och särskild löneskatt). Lägger man till kostnader enl. SCB Stäindex och genomsnittlig sjukfrånvaro samt en företagsvinst på 4,6 procent så blir timkostnaden 256,23 kr.

Figur 32. Hur upplever ni att offentlig upphandling fungerar

Närmare 35,4 procent anser att offentlig upphandling har fungerat sämre de senaste åren. Endast 21,5 procent ser en förbättring och närmare 37 procent ser ingen förändring, se figur 33.

Figur 33. Hur har processen kring offentlig upphandling utvecklats

2.5 AUKTORISATION

Intresset för att bli ett auktoriserat Serviceföretag har ökat det senaste åren. Idag finns det drygt 150 auktoriserade Serviceföretag hos Almegas Serviceföretagen. Anledningen är troligen ökade krav från upphandlare på auktorisation, se figur 34.

Figur 34. Antal företag som har deltagit i en upphandling med krav på auktorisation

2.6 PRISUTVECKLING⁷

Möjligheten att sätta priser som matchar företagens kostnader är helt avgörande för branschens totala utveckling. Varje år höjs företagens kostnader, främst till följd av löneutvecklingen för de anställda, där lönekostnaderna utgör företagets största utgiftspost. På uppdrag av Almegas medlemsföretag tar SCB fram ett städindex som redovisas två gånger per år och som följer företagets kostnadsutveckling. Sedan år 2008 redovisar också SCB ett tjänsteprisindex för rengöring och lokalvård som följer hur de faktiska priserna förändras på marknaden. Genomsnittet för kostnadsökningar under de sex senaste åren är 3,3 procent per år. Det stödjer också företagets upplevelse om att kostnaderna har ökat mer än de kan höja priserna gentemot sina kunder. Denna utveckling med en ökad konkurrens och ökad prispress riskerar att hämma branschens totala utveckling för tillväxt, personalutveckling, utbildning och kvalitet. För att bibehålla marginalen är alltså företagen tvingade att öka avverkningen varje år. Nedan visas en jämförelse över pris- och kostnadsutveckling för branschen. Se figur 35.

Figur 35. Kostnads- och prisutveckling

År	SCB Städindex (november) kostnadsökning	SCB Tjänsteprisindex Prisökning	Differens
2015	2,90%	1,85%	-1,05%
2014	2,30%	2,25%	-0,05%
2013	2,10%	2,58%	0,48%
2012	3,10%	2,75%	-0,35%
2011	2,30%	1,74%	-0,56%
2010	1,60%	1,47%	-0,13%
2009	4,40%	2,20%	-2,20%
2008	4,40%	Start	
2007	6,60%		

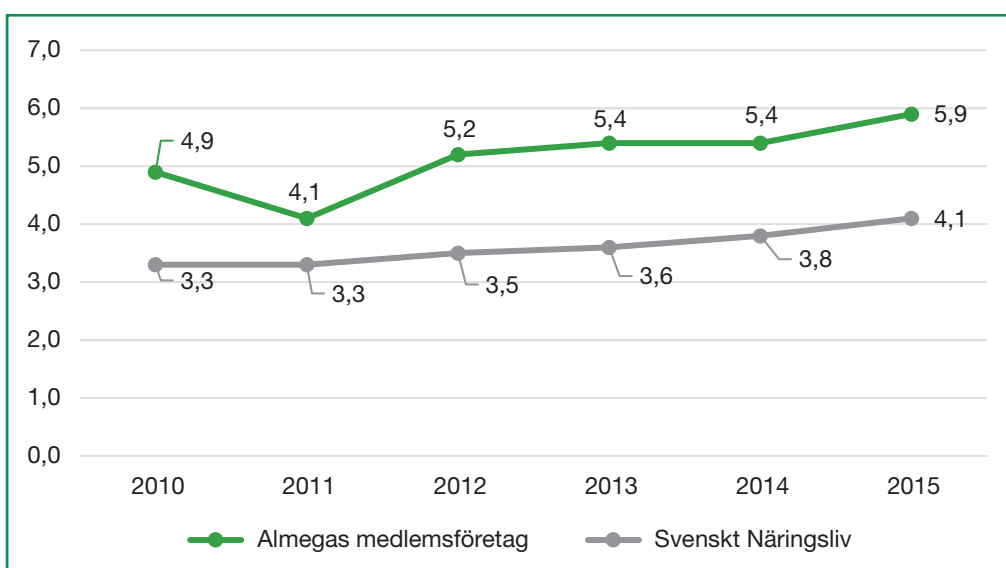
⁷ Underkapitel 2.7 grundar sig inte på data från Almegas medlemsundersökning, utan på siffror från Statistiska Centralbyrån (SCB).

2.7 PERSONALSTATISTIK

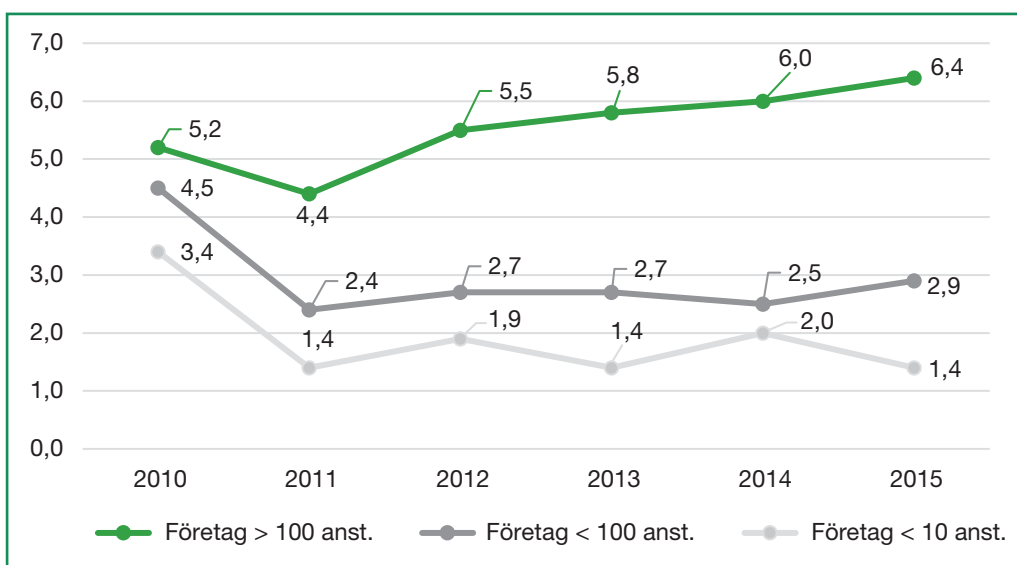
2.7.1 SJUKFRÅNVARO

Svenskt Näringsliv redovisar att sjukfrånvaron för kollektivanställda och tjänstemän i genomsnitt var 4,1 procent år 2015. Det är en ökning med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år. Under det två senaste åren har sjukfrånvaron ökat med 0,5 procentenheter. För kollektivanställda är sjukfrånvaron 6,3 procent och för tjänstemän 2 procent. Utifrån svaren från Almegas medlemsföretag har företag med fler än 100 anställda mycket högre sjukfrånvaro än övriga företag. Genomsnittet för samtliga är 5,9 procent, vilket är lika jämfört med föregående år, se figur 36 och 37.

Figur 36. Sjukfrånvaro

Figur 37. Sjukfrånvaro företagsstorlek

2.7.2 HELTID/DELTID

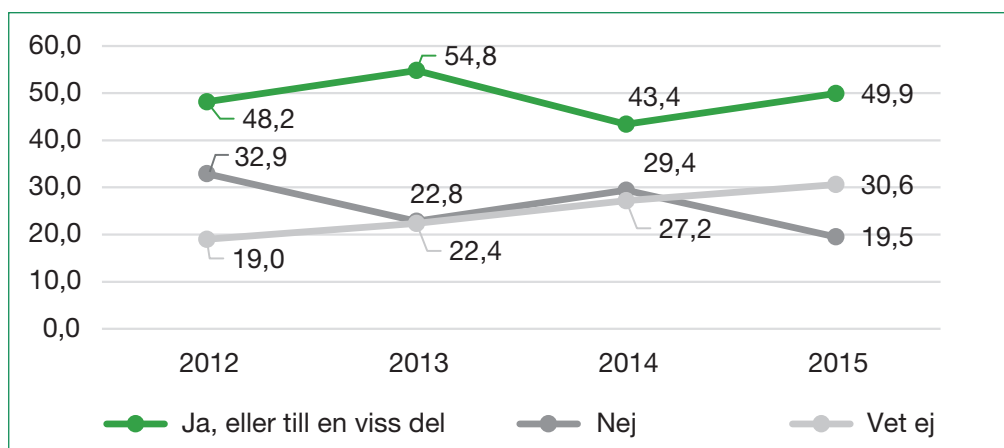
Mer än hälften av de anställda på företagen arbetar heltid⁸ närmare 60 procent. Bland de stora företagen är denna siffra närmare 70 procent, och hos de mellanstora företagen arbetar 55,2 procent heltid. Hos de små företagen är antalet heltidsarbetande lägre, 35 procent.

2.7.3 YRKESUTBILDNING

I genomsnitt har närmare 40 procent av de anställda i företagen genomgått en yrkesutbildning SRY/Pryl eller motsvarande utbildning. Siffrorna visar att företagen fortsätter att utveckla de anställdas kompetens. Att yrkesutbilda personalen är vanligast hos stora och mellanstora företag.

Företagen anser också att kraven på yrkesutbildning i branschen har ökat de senaste två åren. Närmare 50 procent (föregående år 43,4 procent) säger att de absolut kan se en ökning eller en viss ökning. Företagen anser att det måste kompletteras med en regelbunden uppföljning av utbildningen. Se figur 38.

Figur 38. Krav på SRY/Pryl eller likvärdig utbildning i upphandlingar

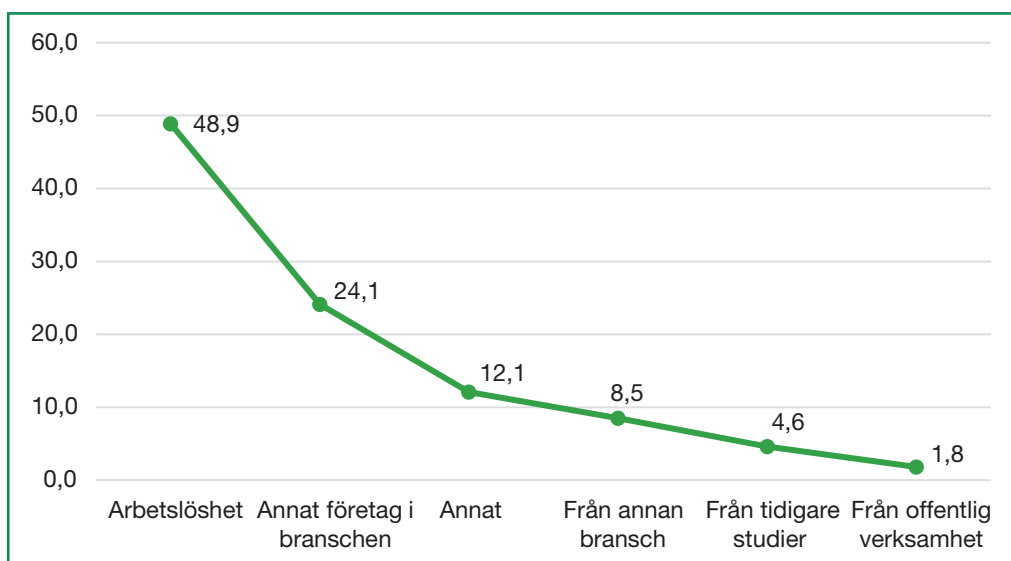
⁸ Heltid, en veckoarbetstid på 35 timmar eller mer

2.7.4 NYANSTÄLLDA

”Närmare 50 procent av de nyanställda kommer från arbetslöshet och går till städ- och servicebranschen”

I genomsnitt har närmare 85 procent (90 procent vid föregående år) av Almegas medlemsföretag anställt någon de senaste två åren. Av de som nyrekryterats under det senaste året kom 48,9 procent (51,2 procent föregående år) från arbetslöshet jämfört med 33 procent under 2009 och 2010. Se figur 39. Andelen som kommit från annan bransch eller från offentlig verksamhet har blivit allt mindre.

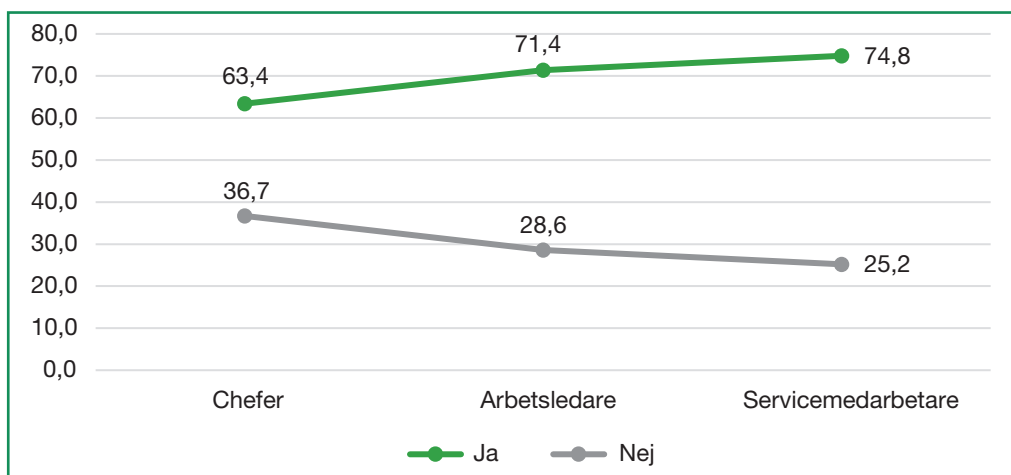
Figur 39. Verksamhet som den nyrekryterade personalen övergår ifrån

2.7.5 KOMPETENSUTVECKLING

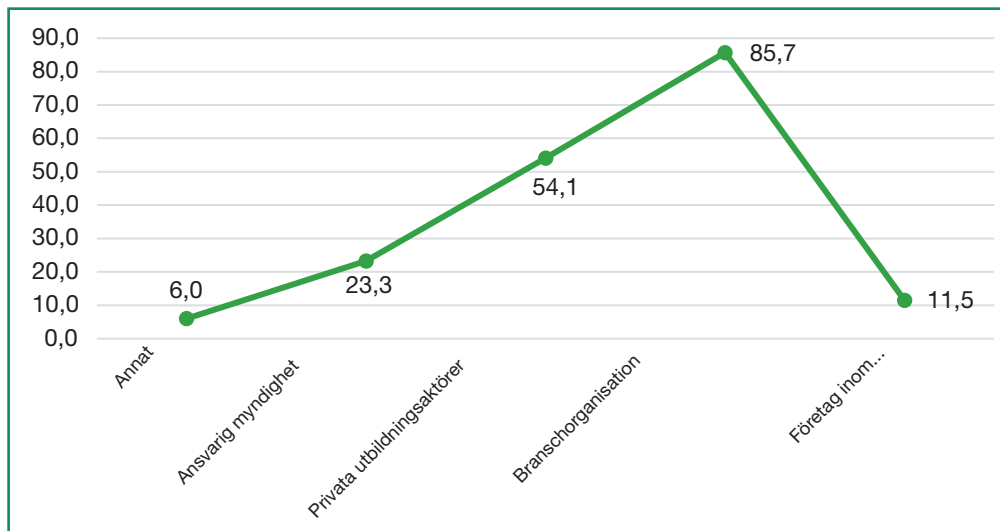
Årets undersökning visar återigen att det finns ett stort behov av kompetensutveckling av de anställda. Främst finns behovet av kompetensutveckling för servicemedarbetare 74,8 procent (72,8 procent föregående år) och arbetsledare 71,4 procent (73,1 procent föregående år). Företagens behov av att kompetensutveckla chefer är 63,4 procent (62,4 procent föregående år), se figur 40.

Figur 40. Behov av kompetensutveckling

Majoriteten, 85,7 procent av företagen (83,5 procent föregående år) har svarat att branschorganisationen bör erbjuda utbildningar inom städ- och servicebranschen (svaranden har haft möjlighet att markera flera svar), se figur 41.

Figur 41. Vem bör erbjuda utbildningar inom städ- och servicebranschen

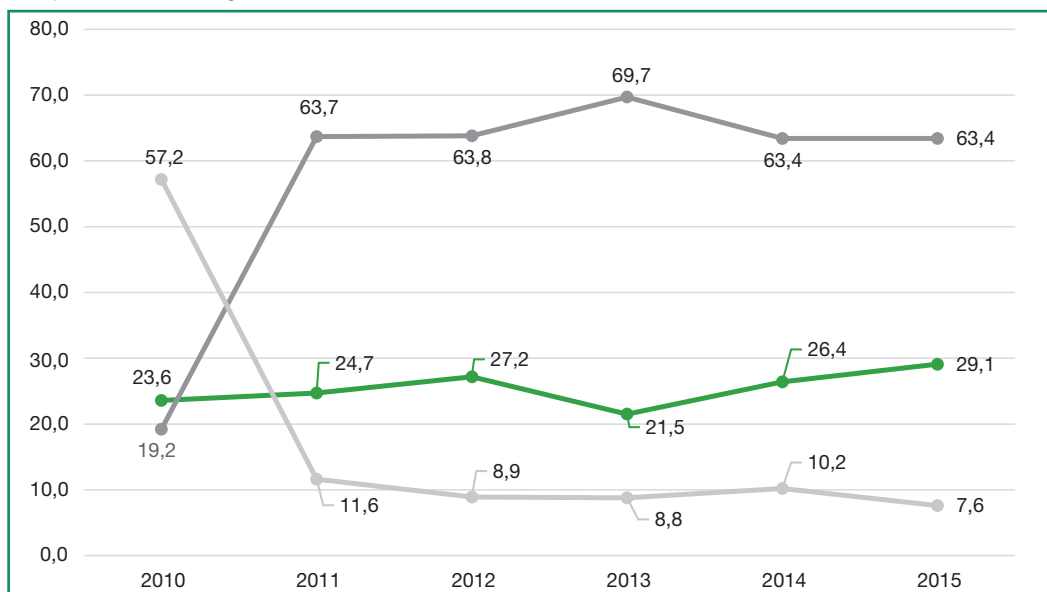
2.8 STANDARDER

Kännedomen om den Nordiska Städstandarden SS 627801 (även kallad INSTA 800) fortsätter att öka. 2010 var det 57 procent av företagen som inte kände till standarden. Under 2015 var det endast 7,6 procent av företagen som inte kände till standarden. Det pågår revideringsarbete av standarden som beräknas bli klar under 2017. Hos stora och mellanstora företag används standarden i betydligt större omfattning. På större uppdrag (sjukhus, kommuner och stora privata företag) har standarden blivit en branschstandard.

Antalet företag som använder standarden ökar för andra året i rad. Närmare 30 procent av de svarande bekräftar att företaget använder standarden, se figur 42. Dessutom ökar användningen kraftigt hos stora företag.

Det pågår ett standardiseringsprojekt för rengöring och städning för minskad smittspridning inom vård och omsorg. Standarden kommer att ange kvalitetskriterier för godkänd hygienivå samt frekvens för rengöring och städning samt ställer krav på uppföljning och kontroll. Standarden beräknas att vara klar under 2017.

Figur 42. Användningen av städstandarden SS 627801

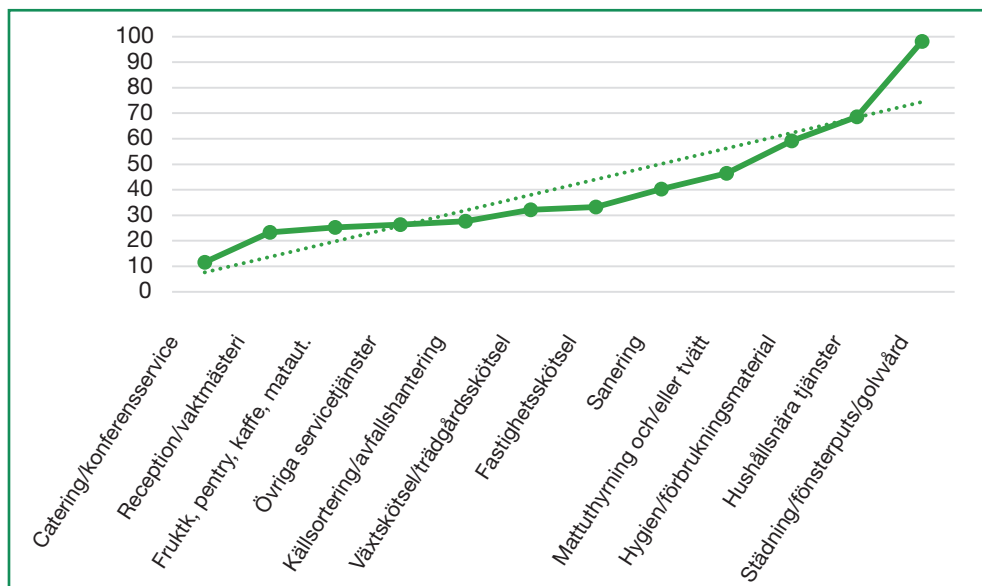
3. FACILITY SERVICES

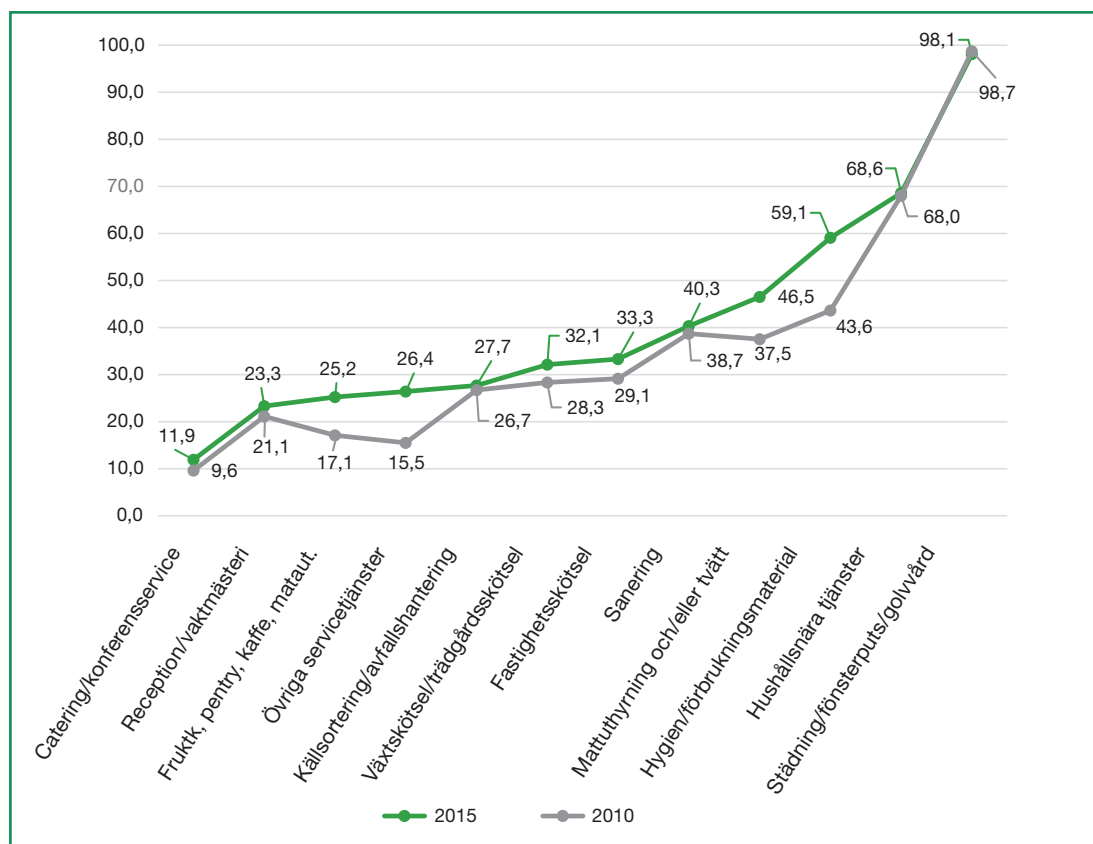
För fjärde året i rad har vi valt att ställa ett antal frågor till medlemsföretagen kring facility services. Allt fler företag erbjuder fler tjänster utöver städservice. Detta är en trend som pågått under en längre tid. Allt fler beställare efterfrågar fler typer av tjänster från samma leverantör och hos många företag finns det ett intresse av att erbjuda dessa s.k. kringtjänster till kunden. Detta är också ett av de bidragande skälen till att branschen växer, eftersom fler företag erbjuder mer än traditionell städservice, se figur 43.

”Facility Services: Att samordna, styra, leda och producera supporttjänster.”

De vanligaste tjänsterna som företagen erbjuder är städning, fönsterputs och golvvård vilket 98 procent av företagen har uppgivit. I övrigt visar årets svar att samtliga övriga erbjudna tjänster ökat hos medlemmarna i jämförelse med föregående år, se figur 44. Största ökningen av de erbjudna tjänsterna under de fem senaste åren är mattuthyrning (6 procent), fruktkorgar (5 procent), reception och vaktmästeri tjänster (4 procent).

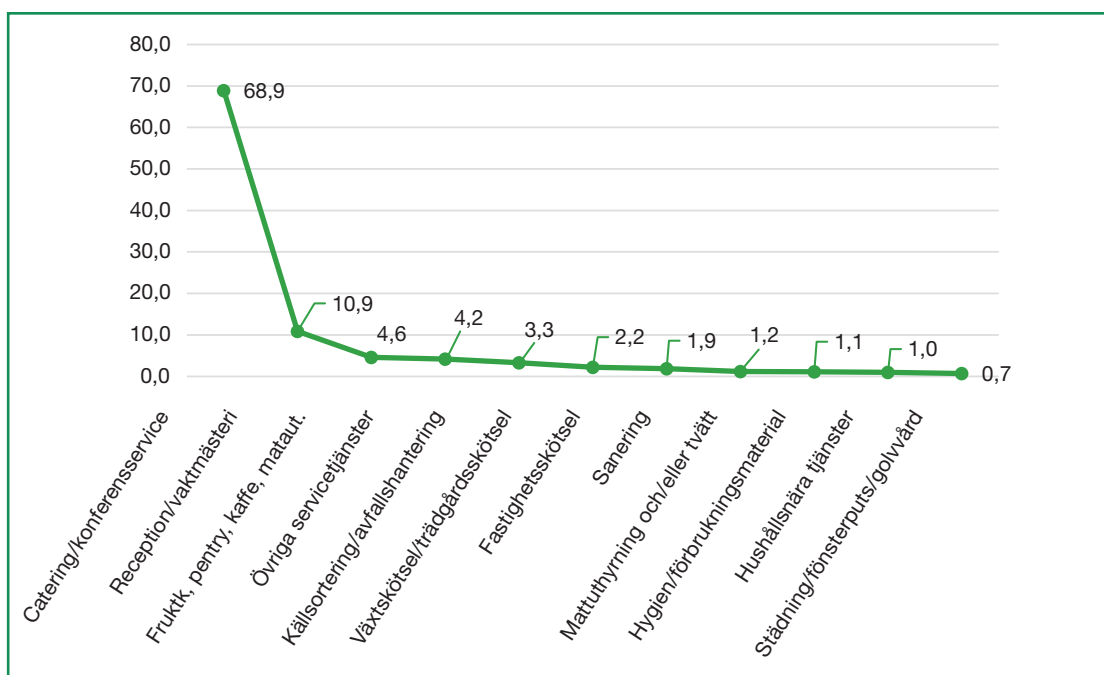
Figur 43. Fördelning av erbjudna tjänster 2014

Figur 44. Ökning av tjänster som erbjuds

3.1 OMSÄTTNINGSFÖRDELNING MELLAN OLIKA SERVICETJÄNSTER

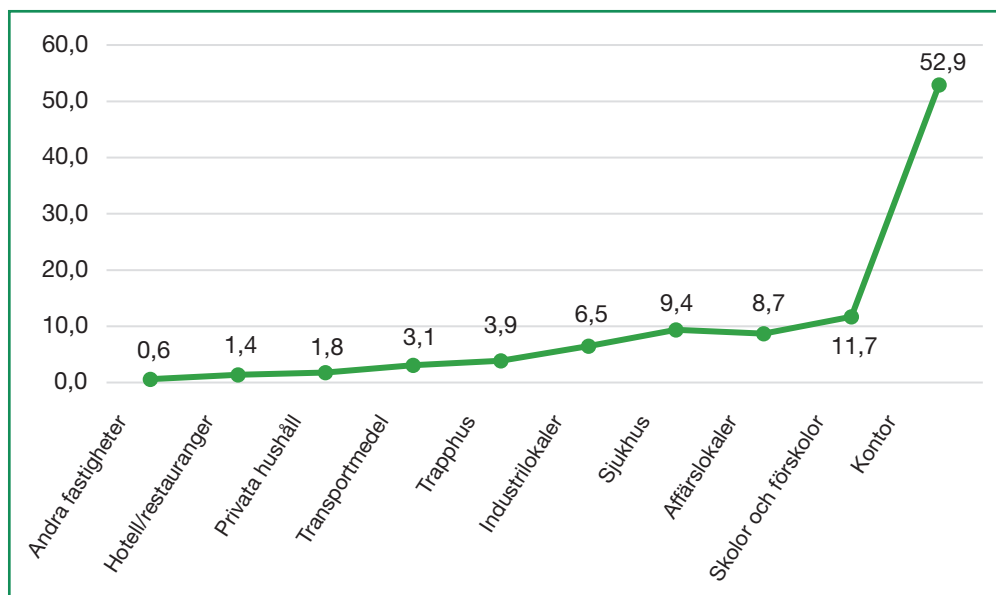
Bilden över vilka servicetjänster som företagen erbjuder och omfattningen är tydlig. Städningen står i snitt för närmare 68,9 procent av omsättningen för företagen. Catering och konferensservice (10,9 procent) samt reception och vaktmästarservice. I övrigt kan man se en tydlig bild av att allt fler upphandlingar omfattar flera tjänster. Det finns en tydlig omsättningsökning på till exempel försäljning av förbrukningsmaterial, samt utförande av sanering och fastighetsskötsel. Se figur 45.

Figur 45. Omsättningens fördelning mellan olika tjänster

3.2 VAR UTFÖRS TJÄNSTERNA?

53 procent av alla tjänster utförs i kontorslokaler. Andra områden där tjänster vanligen utförs är skolor och förskolor, affärslokaler och sjukhus. Se figur 46

Figur 46. Var utförs tjänsterna? Omfattning i procent 2015

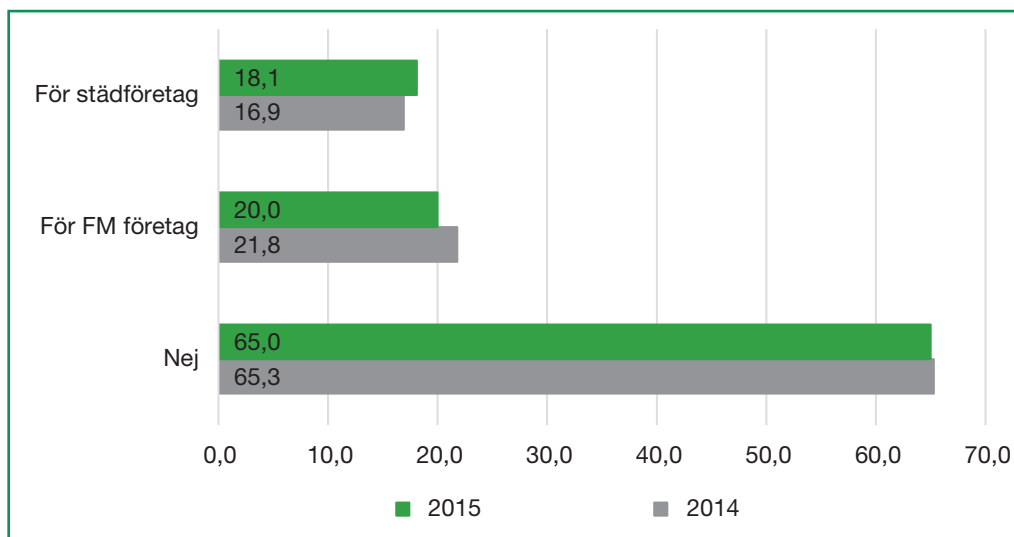
3.3 UNDERENTREPRENÖRSKAP

45,5 procent av företagen anlitar underentreprenörer. Verksamheten är ofta fönsterputs, mattvätt, golvvård samt kaffeservice, frukt- och växtservice.

Omsättningsandelen som genereras av underentreprenörer har minskat under senaste åren, 2014 var den 6,5 procent.

20 procent av företagen har arbetat som underentreprenörer för FM-företag jämfört med 21,8 procent föregående år. 18,1 procent har även arbetat som underentreprenör för ett städföretag. För Almega Serviceföretagens auktoriserade företag är omsättningsdelen som utförs av underentreprenörer 4,6 procent. Det är fortfarande vanligare att de stora och mellanstora serviceföretagen anlitar underentreprenörer jämfört med de små företagen. Se figur 47.

Figur 47. Andel företag som utför underentreprenader 2015

3.4 OUTSOURCING INOM OFFENTLIG SEKTOR

Outsourcade arbetstillfällen från offentlig sektor har totalt ökat med endast 8 procentenheter mellan 2005-2014. (beräkning av ett urval av tjänster). Den största minskningen inom offentlig sektor av antal anställda, under perioden 2005 - 2014, ligger inom yrkesgrupperna telefonister, vaktmästare, fastighetsskötare, städare, köks- och restaurangbiträden. (-27 procent). Antalet receptionister och trädgårdsanläggare har ökat med 38 procent under samma tidsperiod vilket visar att det fortfarande utförs en stor del av tjänsterna i egen regi. Nedan visas statistik från ett urval tjänster mellan 2005 och 2014, se figur 48.

Den stora förskjutningen mellan yrkesgrupperna inom offentlig sektor kan betyda att man har ändrat benämningar på tjänsterna. Telefonister blir t.ex. receptionister. Sammanslaget har alla yrkesgrupper inom offentlig och privat sektor under perioden haft en mycket stor ökning.

Figur 48. Yrkesgruppernas utveckling inom offentlig- och privat sektor (2005-2014)⁹

Yrkesgrupp	Offetnlig sektor		Förändring	Privat sektor		Förändring
	2005	2014	2005-2014	2005	2014	2005-2014
Telefonister	3 976	891	-78%	9 351	7 006	-25%
Vaktmästare m.fl.	5 712	2 676	-53%	5 316	4 472	-16%
Hotell- och kontorsstädare m.fl.	24 453	19 489	-20%	38 113	49 592	23%
Köks- och restaurangbiträden	21 744	17 440	-20%	30 237	43 574	31%
Fastighetsskötare	19 099	17 869	-6%	17 225	19 364	11%
Kockar och kokerskor	12 128	13 925	-13%	16 532	23 294	29%
Väktare, ordningsvakter, övrig säkerhet	2 480	3 934	63%	13 668	18 303	25%
Hovmästare och servitörer	407	488	17%	13 533	17 187	21%
Receptionister m.fl.	2 807	4 246	34%	16 151	16 245	1%
Trädgårdsanläggare m.fl.	2 351	4 077	42%	7 241	8 902	19%
Övriga servicearbetare	19 326	20 141	4%	7 409	4 176	-44%

3.5 STANDARDISERING AV FACILITY MANAGEMENT

Det pågår ett ISO standardiseringsarbete globalt och ett arbete med att standardisera avtal, överenskommelser samt termer och definitioner. Arbetet har pågått sedan början av 2012 och beräknas vara klart 2016. Det finns idag sju Europastandarder inom FM-området.

⁹ Från och med 2014 redovisas yrkesuppgifter efter den reviderade standarden för svensk yrkesklassificering 2012 (SSYK 2012). SSYK 2012 ersätter den tidigare versionen, SSYK96. Detta betyder att jämförelser mellan 2014 och tidigare år inte bör göras.

4. INFORMATIONSHÄMTNING

Informationsinhämtningen till denna rapport har skett via statistikinsamling samt med hjälp av en enkätundersökning.

4.1 OM UNDERSÖKNINGEN OCH DEFINITIONER.

För enkätundersökningen har vi använt oss av analysföretaget Questback och verktyget Easy Research för webbenkäter. För att underlätta analysen och möjliggöra en differentiering mellan företag av olika storlekar har vi delat in företagen i fyra storleksgrupper baserat på antalet anställda:

- Mikroföretag: 0–9 anställda
- Småföretag: 10–49 anställda
- Mellanstora företag 50–249 anställda
- Stora företag: 250+ anställda

Övriga definitioner:

Anställd är lika med årsanställd med en veckoarbetstid på 35 timmar eller mer.

Antal bolag i branschen är 2638 stycken och alla är aktiebolag.

Almegas medlemmar är 841 stycken.

Undersökningen riktades till Almegas Städföretagens medlemmar. Av dessa mottog 815 av dem enkäten och 179 svarade. Intresset att svara på enkäten var störst hos de stora och mellanstora företagen vilket motsvarar 76 procent av Almegas medlemsföretags omsättning.

4.2 OM BRANSCHSTATISTIKEN

För statistikinsamlingen har vi använt oss av Svenskt Näringslivs lönestatistik, Soliditets Nordic Business Key (NBK), SCB, samt Almegas lönestatistik. För definition av marknaden och statistikbearbetning har Nordic Business Keys branschkod, Bisnode, använts. Statistiken har hämtats under augusti månad 2016. Företagens uppgifter är hämtade från senast rapporterade årsredovisning, och motsvarar huvudsakligen kalenderårsredovisningar för 2015 samt för företag med brutet räkenskapsår 2014/2015.

5. KONTAKTUPPGIFTER

Har du frågor eller funderingar kring rapporten, kontakta:

Ari Kouvonen

Almega Serviceföretagen

Tel: 08-762 69 36

E-post: ari.kouvonen@almega.se

